CELJSKI delavec

30. OKT. 1958
CELJE
L. IX. ŠTEV. 43
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

JUBILEJ SLOVENSKIH ŽENA

S široko javno kontrolo preprečiti zvišanje cen

V Novem mestu je bila preteklo soboto in nedeljo proslava 15. obletnice I. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze. Proslave se je udeležilo okoli 300 bivših delegatk, med njimi tudi žene iz Trsta, Gorice in Koroške. Celjski okraj je zastopalo 14 naprednih žena.

Že v soboto dopoldne so se avtobusi, polni slovenskih žena iz vseh krajev naše republike pomikali proti Dolenjski. Med potjo so se slovenske žene najprej poklonile spominu mrtvih na grobovih padlih borcev v Mirni peči. Po krajšem postanku v Dolenjskih Toplicah je kolona avtobusov krenila proti Rogu. Delegatke so si ogledale bazo, kjer je snovalo in uresničevalo velike načrte naše vrhovno politično vodstvo, z velikima vzornikoma Mošo Pijadom in Borisom Kidričem na čelu. Istega dne zvečer je bilo v Dolenjskih Toplicah tovariško srečanje, kjer so delegatke v svoji sredini pozdravile tudi podpredsednico SZDL Slovenije, tovarišico **Vido Tomšičevo.**

Glavna proslava pomembnega jubileja je bila v nedeljo dopoldne v Domu kulture v Novem mestu. Poleg mnogoštevilnih delegatk so se proslave udeležili še tov. **Boris Kraigher**, predsednik IS LRS, **Jože Vilfan**, podpredsednik IS, **Vida Tomšičeva**, podpredsednica SZDL Slovenije, **Franc Kimovec-Žiga**, član IS, **Tone Kropušek**, predsednik Centralnega komiteja LMS, sektretar ZKS za okraj Novo mesto **Jože Borštnar** in drugi.

Delegatke in goste je najprej pozdravila predsednica Zveze ženskih društev Slovenije, tovarišica **Angela Ocepek**, ki je v svojem referatu bežno orisala pot, ki so jo prehodile slovenske žene v narodno osvobodilni borbi. Zborovalke so pozdravili nato novomeški pionirji, ki so med goste razdelili šopke rdečih nageljev. Sekretar Okrajnega komiteja ZKS Novo mesto tov. Jože Borštnar je v svojem govoru poudaril, da je bila Dolenjska žarišče narodno osvobodilnega pokreta in da niti najhujša diktatura ni med NOB strla borbenih Dolenjcev. Našim ženam pa je tov. Borštnar priznal, da ni njihov delež v NOB prav nič manjši od doprinosa moških tovarišev pri uničenju fašizma.

V imenu 6000 mladih brigadirjev je zborovalce pozdravil član glavnega štaba mladinskih delovnih brigad, tovariš **Dušan Litvinović**, ki je naglasil, da je jugoslovanska mladina s predčasno dograditvijo avto ceste Ljubljana—Zagreb ponovno dokazala, da je kos vsakršnim nalogam in da je upravičila zaupanje tovariša Tita v naše mlade sile.

Zbranim delegatom je nato spregovoril še predsednik Izvršnega sveta LRS Boris Kraigher, ki je najprej poudaril pomen I. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze, ki je bil pred 15 leti na Dobrniču, nato pa je obširno govoril še o nekaterih aktualnih vprašanjih, ki stoje sedaj pred našimi zavestnimi silami socialistične izgradnje in seveda tudi našimi ženami. Med drugim je tov. Kraigher dejal:

Cene, ki jih je Izvršni svet federacije z odlokom zvišal, so se morale zvišati zato, da se zagotovi bolj ekonomična uporaba predvsem moke, sladkorja in elektrike. Neekonomske cene namreč povzročajo nerednosti na tržišču, nepravilen odnos v potrošnji posameznih vrst blaga in povzročajo v nadaljnjih posle-

(Nadaljevanje na 5. str.)

S SEJE ZBORA PROIZVAJALCEV OBLO CELJE

Boljše delo - več kruha

V torek je bila seja zbora proizvajalcev celjske občine, katere so se prvič udeležili tudi odborniki bivše vojniške občine, ki je bila pred kratkim združena s celjsko v enotno upravno enoto.

Od seje se je veliko pričakovalo, ker sodi ravno v čas, ko ugotavljamo vzroke težav pri izpoljnjevanju letošnjih planskih nalog v industrijski proizvodnji, obenem pa se že pripravljamo na izdelavo načrtov za prihodnje leto. Po izčrpnem poročilu o delu industrije — podal ga je tov. FRANC RUPRET, ki je ob tej priliki prvič nastopil v vlogi predsednika združene celjsko-vojniške občine — je bilo pričakovati tehtno razpravo. Zbor proizvajalcev je tokrat malce razočaral, ker je kljub živahnosti debata v vsebinskem pogledu več ali manj odstopala od poti, ki jo je predvidel dnevni red seje.

Iz poročila in razprave povzemamo, da je v celjski občini opaziti postopno izboljšanje pri izpolnjevanju planskih nalog, saj zaostaja industrijska proizvodnja le še za 2,3 %. Družbene obveznosti so ostale po večini na isti višini kot lani. Vznemirljivo je precejšnje povečanje materialnih stroškov.. Velik problem je izredno velika fluktuacija delovne sile, ki je najbolj občutna v gradbeništvu, kar je razumljivo zaradi sezonskega značaja dela. V zvezi s politiko cen naj omenimo, da je opaziti malenkostno nagibanje k zvišanju le-teh. Tem bolj pohvalen je primer Tovarne tehtnic, ki je edino celjsko podjetje, kjer so cene v primerjavi z lanskim letom znižali.

Pričakovan poudarek so dala seji posebna priporočila zbora proizvajalcev posameznim podjetjem. Priporočila se nanašajo v prvi vrsti na dosego enotnosti planov podjetij z ostalimi plani, na popolnejšo izdelavo notranjih planov podjetij, organizacijo kadrovskih oddelkov, izobrazbo srednjega vodstvenega kadra (često se namreč opaža, da ravno le-ta nima pravega odnosa do delavcev), razpis novih delovnih mest organizatorjev proizvodnje, ločitev komercialnih in delovnih dobičkov, izboljšanje knjigovodstev, uvedbo internih revizorjev v večjih podjetjih, poenostavljenje in poenotenje kriterijev za meritve storilnosti dela in pravilno ureditev premiranja novatorstva in racionalizatorstva.

Zbor proizvajalcev se je v načelu strinjal tudi z ustanovitvijo treh komisij in sicer: komisije za izenačenje statističnih kriterijev, komisije za spremembe zakona o delovnih razmerjih in komisije za proučitev težav nekaterih podjetij v zvezi z najemanjem bančnih kreditov.

Tig.

NJIH SPOMENIK JE V NAŠIH SRCIH

Vedno bolj se odmikamo dobi, ko je smrt neusmiljeno vladala nad človeštvom in vendar so nam te strahote ostale vedno enako v spominu, zlasti nam, jugoslovanskim narodom, ki smo plačali svojo nacionalno in socialno svobodo z nedopovedljivo visokimi žrtvami. Vsak deseti Jugoslovan je podlegel v tem krčevitem boju.

Naš osvobodilni boj je na vojni zastavi imel zapisano geslo: Smrt najtemnejšim silam — fašizmu, svobodo in srečnejšo bodočnost ljudstvu! Te besede so bile naš bojni klic, te besede pa so tudi oporoka vseh padlih junakov ki so s svojimi življenji zazidali prve temeljne kamne v današnjo, vedno ponosnejšo stavbo socializma.

Ob Dnevu mrtvih — prvem novembru, ko se bomo množično poklonili vsem številnim žrtvam fašizma in junakom osvobodilnega boja, se bomo ponovno spomnili njihovega nemega sporočila: Bojevali smo se za srečnejšo prihodnost naše domovine! To nas veže prav tako, kot nas je vezalo takrat, ko smo stali globoko presunjeni in stisnjenih pesti ob njihovih svežih grobovih. Tragedija pohorskega bataljona, žrtve krvavega pokola na Frankolovem, tisočeri mučeniki iz Starega piskra, tisočeri borci, ki so v juriših na sovražnika omahnili v smrt, tisoči in tisoči, ki so končali svoja življenja daleč v mrzli tujini, ki so zgoreli v krematorijih ,vsi ti so si zgradili svoje spomenike v naših srcih, v naši zavesti. Njihovemu naročilu smo dolžni zgraditi tako domovino, ki bo vredna tolikih žrtev. Toda dostikrat sredi težav pri tej gradnji preradi pozabljamo, da nikoli ne bomo mogli za stvar lepše in srečnejše bodočnosti žrtvovati toliko, kolikor so žrtvovali vsi izmed milijon sedem sto tisočerih žrtev.

Spomin na mrtve pa nas zaveznje tudi k nečemu drugemu. Naša dolžnost je, da storimo vse, da ohranimo mir. Preveč krvi je bilo, preveč trpljenja in solza, da bi smeli na to pozabiti.

Če zvesto sledimo našemu vodstvu, ki nas je vodilo skozi najtežje dni v zgodovini naših narodov, če bomo imeli vedno dovolj moči, da bomo ustvarili v naši domovini tako družbeno življenje, kakršnega so slutili in za kakršnega so padli tudi naši najboljši sinovi in hčere, potem smo na pravi poti, da se nepisani oporoki milijonskih žrtev ne bomo izneverili.

S takimi mislimi bomo v soboto šli na grobove junakov osvobodilnega boja, taka zavest nas bo utrdila v prepričanju, da vse te ogromne žrtve niso bile zaman.

V CELJU, ŽALCU IN V ŠMARJU PRI JELŠAH SO KONSTITUIRALI

nove občinske ljudske odbore

V zvezi z ukinitvijo in združevanjem nekaterih občin na področju celjskega okraja so se pretekli petek, 24. oktobra prvič zbrali k skupnim sestankom in nato k izrednim zasedanjem odborniki obeh zborov prizadetih občin. Tako je bil opravljen zadnji korak za priključitev bivše vojniške občine k celjski, za priključitev bivše občine na Vranskem k Žalcu ter za združitev ukinjenih občin v Šmarju pri Jelšah, Rogaški Slatini in Kozjem.

Prvi skupni sestanek odbornikov celjske in bivše vojniške občine je začel tov. Andrej Svetek, ki je že na začetku govora zaželel, da naj bi bila združitev obeh občin v resnici izraz hotenja občanov za čim večji gospodarski in kulturni napredek nove komune. V nadaljevanju sestanka pa so sklenili, da bodo začasni občinski ljudski odbor v Celju sestavljali vsi odborniki celjske občine ter 16 odbornikov ukinjene vojniške občine, od tega 11 iz občinskega zbora ter 5 iz zbora proizvajalcev. Na predlog političnih organizacij iz Vojnika so bili v začasni ljudski odbor izvoljeni iz občinskega zbora: Žerovnik, Koren, Hribernik, Likar, Sotlar, Novak, Jošt, Rebernik, Furlan, Kožuh in Samec, iz zbora proizvajalcev pa: Pirkmajer, Žemva, Guček, Felicijan in Vrenko.

FRANC RUPRET — NOVI PREDSEDNIK ObLO CELJE

Zatem se je začela skupna izredna seja občinskega zbora in zbora proizvajalcev začasnega ljudskega odbora v Celju. Ko so prišli do volitev vodilnih predstavnikov novega ljudskega odbora je prvi spregovoril tov. Svetek, ki je med drugim prosil, da naj bi ga spričo ostalih nalog, ki jih ima v gospodarski organizaciji in drugje, razrešili dolžnosti predsednika ljudskega odbora. Nato je tov. Pelko v imenu petih odbornikov predlagal za novega predsednika občinskega ljudskega odbora Franca Rupreta, dosedanjega podpredsed. in nadalje za prvega podpredsednika dr. Janeza Lovšina, za drugega pa Dušo Marušičevo. Hkrati s tem je tov. Pelko še predlagal, da naj bi imel bodoči občinski ljudski odbor v Celju tri podpredsednike, od tega dva s stalno zaposlitvijo. Razen Nuše Marušičeve naj bi tako mesto prevzel še odbornik z vojniškega področja in to po decembrskih volitvah. Predlog tov. Pelka so odborniki sprejeli z dolgotrajnim ploskanjem.

V nadaljevanju seje se je najprej no-

(Nadaljevanje na 5. str.)

Volitve v nove občinske odbore bodo 7. decembra

Pod vodstvom tov. Rika Jermana je bila v sredo dopoldne v dvorani OZZ v Celju skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora. Na seji je bil navzoč tudi član ZIS in zvezni ljudski poslanec tov. Sergej Kraigher.

Odborniki obeh zborov so obravnavali dokaj važne probleme s področja blagovnega prometa in telesne vzgoje ter poslušali poročilo o gospodarstvu v prvih osmih mesecih letošnjega leta s področja okraja. Na seji so odborniki poslušali tudi poročilo o združitvi nekaterih občin in sklenili, da bodo volitve v nove občinske odbore, razen v novi šmarski občini, 7. decembra letos.

Več o seji bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

Svečana komemoracija za Dan mrtvih

BO 1. NOVEMBRA OB 10. URI PRI SPOMENIKU NA ŠLANDROVEM TRGU, ZA TEM PA TAKOJ SPOMINSKA SVEČANOST V »STAREM PISKRU«.

Občinski odbor Zveze borcev v Celju vabi Celjane, množične organizacije, delovne kolektive, mladino in vse delovne ljudi, da se udeležijo te spominske svečanosti in se v največjem številu poklonijo spominu žrtev narodnoosvobodilne vojne.

Potrošniški svet - najuspešnejši kontrolni organ

Te dni so se sestali člani potrošniških svetov iz Šoštanja, Velenja in Šmartna ob Paki, ki so skupno prediskutirali odredbe sveta za blagovni promet. Med potrošniškimi sveti v šoštanjski občini se je po uspešni dejavnosti doslej najbolj uveljavil velenjski potrošniški svet, ki je zelo uspešno sodeloval s trgovskimi podjetji.

Na sestanku so sklenili, da bodo v bodoče najtesneje sodelovali pri upravljanju trgovskih podjetij. Doslej v šoštanjski občini ni bilo opaziti samovoljnega dviganja cen, prav velenjski potrošniški svet pa je dokazal, da je lahko najuspešnejši kontrolni organ.

ŠTUDIJ GRADIVA VII. KONGRESA ZKJ

V začetku novembra se bo v Slovenskih Konjicah pričel seminar za člane ZKS, ki ga pripravlja občinski komite ZKS. Predvideno je, da bo seminar obiskovalo preko 30 članov ZKJ, predvsem vodilnih funkcionarjev iz komiteja ZKS ter ostalih političnih organizacij. Predavanja bodo po enkrat na teden, poleg tega pa bodo še razprave o posameznih temah.

Socialistična zveza in življenje obsotelske vasi

Obiskali smo Obsotelje, pokrajino nagomilanih gričev, ki se vzpenjajo od doline ob rečici Sotli preko Virštanjskega. Tod žive v veliki večini kmetje, ljudje, ki s svojim neumornim delom trgajo iz težke ilovnate zemlje kruh in je poglavitna pogonska kri njihovega gospodarstva znano virštanjsko vino in trpežno obsotelsko sadje ter simedolsko govedo in nemška požlahtnjena pasma svinj. Res je, da razen šole in zadruge ni ničesar, kjer bi moglo odsevati delo družbenega upravljanja, zato pa so tod pereča vprašanja sodelovanja v gospodarjenju s KZ Imeno, uveljavljanje šolskega odbora in problematika naprednega gospodarjenja, delo z mladino.

Organizacija SZDL je v bistvu gonilna sila, ki povezuje ljudi med seboj pri enotnih podvigih, ki so potrebni za izboljšanje prilik in življenja nekega določenega področja. Da, temu je tako! Kdo drugi kakor SZDL je pozvala vrle Virštanjce, da so složno krenili na zborovanje in se vpisali za prostovoljno delo pri gradnji Ljudskega doma, ki bo prvi te vrste v republiki. 120 mladih in starejših se je vpisalo, kar pomeni, da je zastopana sleherna družina. In udarniško so gradili prepotrebno cesto proti Bučam in še bodo gradili. Torej gradnje, vprašanja težkih neprevoznih blatnih virštanjskih poti rešujejo. In tudi to ni zgolj slučaj, da so prostovoljno prispevali hlevski gnoj za šolsko zemljišče. Tesna je vez med šolskim odborom, šolo in ljudstvom.

Naši kmetje so navezani na zemljo in mnogokrat imajo pomisleke proti naprednim oblikam gospodarjenja, ki jih na vasi oživlja kmetijska zadruga. Kdo je tu, ki pomaga razčiščevati pojme, če spet ne SZDL, ki spremlja celoten utrip našega družbenega življenja. Zdaj smo ob volitvah v zadružne svete, ki bodo omogočili množično sodelovanje kmečkih proizvajalcev v gospodarjenju zadruge. Skupno so predlagali 28 člansko kandidatno listo, na kateri je 14 mladih ljudi in 11 žena. Zavedajo se, da morajo sodelovati tudi žene, saj je mnogo gospodarskih in gospodinjskih vprašanj, ki so specifično ženskega značaja ne glede na načelo enakopravnosti. In mladina je tista, ki bo zamenjala starejši rod, zato se mora vključiti v družbeno upravljanje, da se bo ob strani izkušenih naučila in sposobna prevzela dediščino.

Kmetijska zadruga Imeno je presegla kooperacijski načrt za pridelovanje pšenice, toda zato je bilo potrebno kmetom pojasniti zadevo, kar so storili požrtvovalni zadružni organi in SZDL na svojih zborovanjih. Mladi zadružniki delajo gnojilne in sortne poskuse, ki jih bodo sedaj ocenili kmetijski strokovnjaki. Kulturno pa se izživljajo v prosvetnem društvu, ki je dokaj delavno, saj so se lotili celo Cankarjevega dela. Več vredno kot gola predavanja so praktični poskusi. Sokovnik, ki pretvarja sadne in trtne plodove v sladek sadni sok, je preko obsotelskega gričevja začel svojo revolucionarno pot. Njegova vloga ni le v tem, da nauči kmečke gospodinje praktičnega izkoriščanja, temveč je tudi važen prispevek v boju proti alkoholizmu. Najprej so dekleta, žene pod vodstvom predsednice žena-zadružnic, učiteljice Plevnikove na kratkih tečajih v virštanjski šoli dobile potrebna navodila, sedaj pa roma sokovnik po hišah, od sosede do sosede. Prav verjetno bodo otroci in tudi ostali raje segali po okusnem neškodljivem soku kot po zavratnem alkoholu, ki hromi intelektualno zmogljivost mladih ljudi.

Pri obsotelskih ljudeh smo videli, da se organizacija SZDL s svojim delovanjem vpleta živo v dejavnost celotnega življenja, saj s svojimi vodilnimi člani pri delu v kmetijski zadrugi, v šoli, v prosvetnem društvu, pri ženah — zadružnicah in mladih zadružnikih, pri krajevnem odboru, pri kmetovanju in gradnjah, skuša primerno reševati gospodarska vprašanja in je poleg ljudskega odbornika najbolj povezana z občino. Skozi njo utripa življenje vasi, ki delo zadruge in vseh ostalih organizacij druži v enovito dejavnost. Na vasi ne sme biti cepitve sil, ki bi drobila dejavnost, kajti le v složnem delu je uspeh.

R. L.

Dograjena avtomobilska cesta

Mladina Jugoslavije je v letošnji pomladi svečano obljubila tovarišu Titu, da bo avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb zgradila do 29. novembra — Dneva republike. Zgradila pa jo je prej, skoraj mesec dni pred postavljenim rokom. Glavna dela na cesti so končana. V komaj šestih mesecih so mlade roke nadvse prizadevnih brigadirjev zgradile 79 km asfaltnega in betonskega cestišča. To delo je bilo zaključeno pretekli teden. Tudi dela na novem mostu pri Jankomiru (dolg bo 350 m) bodo vsak čas končana. Jeklena konstrukcija je že montirana, uredili pa so tudi že betonsko cestišče na mostu.

Otvoritev te pomembne avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb bo 23. novembra. Glavni štab mladinskih delovnih brigad že pripravlja pester program proslave, ki bo združena z manifestativnim zborovanjem v Novem mestu.

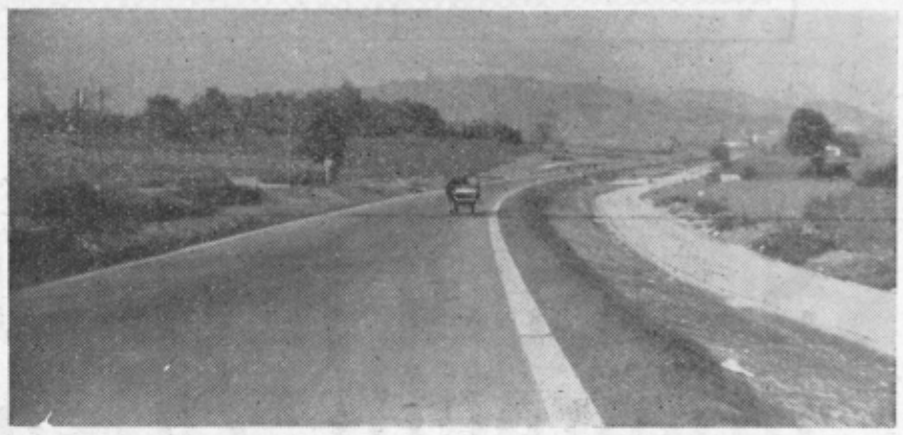

Napredek tudi v zdraviliščih

Na seji upravnega odbora Zveze naravnih zdravilišč Slovenije, ki je bila te dni v Dobrni, so ugotovili, da bo letošnja sezona tudi za slovenska zdravilišča zelo uspešna. Zlasti velja to za naše največje naravno zdravilišče, za Rogaško Slatino, ki je 30. septembra letos izkazalo že toliko nočitev, kot vso lansko leto. S številko 163.000 se močno približuje Bledu, ki je letos s 188.000 nočitvami dosegel rekordno sezono. Dočim je Bled in z njim vsi ostali klimatski turistični kraji že končal sezono 1958, pa je v Rogaški Slatini še vedno po nekaj sto gostov, tako da računajo v tem zdravilišču na 180 do 190 tisoč nočitev v letošnjem letu. Tudi Dobrna bo verjetno dosegla do konca leta število 100 tisoč nočitev.

Precejšnje težave imajo zdravilišča pri svojih naporih za ureditev in modernizacijo gostinskih objektov. Jugoslovanska investicijska banka je namreč zavrnila vse prošnje za investicijska posojila z utemeljitvijo, da ne gre za turistične oziroma gostinske objekte, temveč za zdravstvene zavode. Zato so sprejeli sklep, da bo v bodoče potrebno razpisati poseben natečaj za investicijska posojila, ki bo veljal samo za naravna zdravilišča. Edino hotela Slovenski dom in Soča iz Rogaške Slatine sta prejela iz zadnjega natečaja investicijsko posojilo, ker sta še organizirana kot gostinska obrata.

Postopoma se dviga tudi število inozemskih obiskovalcev v zdraviliščih, zlasti takih, ki jih pošiljajo zdravniške komisije inozemskih zavodov za socialno zavarovanje (kot n. pr. iz Avstrije).

Razveseljivo pa je dejstvo, da je po nekajkratnih skupnih posvetovanjih vseh republiških forumov, ki so zainteresirani na delu naravnih zdravilišč, prišlo do tesnejšega sodelovanja med zdravstvom, turizmom in gostinstvom na tem področju. Tako je med najvažnejšimi sklepi teh skupnih posvetovanj zlasti ta, da morajo občine za naravna zdravilišča na svojem področju čimprej predpisati »zdraviliške rede«, kot je to že storila občina v Rogaški Slatini. Pobudo za skupno delo in skrb za izvajanje vseh sklepov je prevzela Zveza naravnih zdravilišč Slovenije, ki ima, kot je znano, svoj sedež v Celju.

lr

DRUŽINA V STANOVANJSKI SKUPNOSTI

Pred dnevi je bila v Celju konferenca Zveze ženskih društev za okraj Celje, na katero so bili vabljeni predsedniki Svetov za varstvo družin iz vseh občin, predsedniki Svetov za socialno skrbstvo, zstaopnice sekcij žena zadružnic, sindikalni funkcionarji iz podjetij, predsedniki občinskih odborov SZDL, zastopniki Društev prijateljev mladine, zastopniki društev za napredek gospodinjstva in drugi. Kot gostje iz Ljubljane so se konference udeležile tovarišica **Mica Šlander-Marinkova,** ljudski poslanec **Milena Koržetova,** sekretarka Glavnega odbora zadružnic **Cveta Vodopivčeva,** zastopnica Sveta za varstvo družine LRS **Olga Kraigher** in druge.

Na konferenci so bili podani trije dobri referati: predmetna učiteljica tov. **Ivanka Milovanović** je govorila o družini v stanovanjski skupnosti, **Helena Borovšak** o delu Okrajnega odbora zveze ženskih društev Celje, ljudski poslanec tov. **Jeraj** pa o ciljih, k ijih zasledujemo v našem kmetijstvu ter o pripravah na volitve v zadružne svete.

Tov. Milovanović je v svojem referatu najprej govorila načelno o vlogi stanovanjske skupnosti, nato pa prešla h konkretnim nalogam in oblikam, ki jih bomo morali razvijati v celjskem okraju.

ZAKON O STANOVANJSKIH SKUPNOSTIH JE POSTAVIL NA PRVO MESTO SKRB ZA OTROKA IN DRUŽINO

V celjskem okraju je zaposlenih okoli 11.700 žena. Veliko število teh žena opravlja nekvalificirano delo in ima zato manjše prejemke. Mnogo je med zaposlenimi ženami tudi mater-samohranilk. Nastaja vprašanje, kam z otroki, ko stastarša zaposlena! Nekoliko laže je v družinah, ki lahko vzdržujejo hišno pomočnico. Toda kam z otroki delavskih družin! Tem bi morali posvetiti največ pozornosti, da se ne bi uresničeval izrek »če sem jaz delavec, pa naj bo še moj otrok«. Naša družbena ureditev strogo zavrača tako mnenje, ker želi, da se izobražujejo vsi otroci, ki imajo umske sposobnosti. Po šolskih statistikah vidimo, da se delavski otroci res slabše razvijajo kot ostali. Vzrokov za to je dovolj in je zato povsem pravilno, da je zakon o stanovanjskih skupnostih postavil na prvo mesto skrb za otroka in družino.

UREJALI BOMO BOLJ PRIVLAČNA OTROŠKA IGRIŠČA

V Celju je Svet za varstvo družine ob sodelovanju DPM dokaj uspešno reševal nekatera pereča vprašanja družin in njihovih otrok. Organizirano je bilo lepo igrišče ob Savinji, vendar z njim Celjani nismo zadovoljni. Graditelji so sicer porabili mnogo denarja in napravili prijetno pašo za oči, vendar pa to ni prostor, kjer bi se naši malčki po mili volji razživeli. V bodoče bomo morali urejati skromnejša igrišča, ki bodo privlačila otroke. Naši najmlajši in doraščajoči otroci, ki gledajo razne tehnične pridobitve, se ne zadovoljujejo več samo z gugalnicami in vrtiljaki. V njih je ustvarjalni nagon, sami hočejo že nekaj ustvarjati in graditi. Otroke raznih starosti združujejo razni interesi in je zato treba igrišča temu primerno opremljati. Igrišča se dajo sodobno urediti tudi brez drage opreme. Dovolj je, da najmlajšim uredimo peskovnik, večjim preskrbimo odpadno opeko, da bodo sami gradili — še večjim bo treba preskrbeti kak star stroj (morda pri Odpadu ali kakem drugem podjetju), plezalno orodje itd. Važno je, da igrišča ne nudijo otrokom zgolj zavetje, ampak tudi zaposlitev in zabavo.

Prav tako kot igrišča za razvedrilo otrok so važna tudi zavetišča in pionirske sobe, kjer bi bili otroci med zaposlitvijo staršev na varnem. To je za Celje tembolj važno, ker imamo v našem mestu odločno permalo otroških vrtcev. Pri nas se mnogo gradi, vendar vidimo, da se v sklopu večjih blokov še vedno ne predvidevajo prostori za otroke. Naši investitorji in strokovnjaki nimajo za ta problem posluha. Zato jih bomo morali nenehno prepričevati — in če ne gre drugače, pa tudi zahtevati, da bodo to v bodoče upoštevali.

OTROŠKI VRTCI SE NE BI SMELI RAVNATI PO ŠOLSKEM KOLEDARJU

V celjskem okraju imamo skupno 16 vrtcev s 750 otroki. V Celju samem, ki je industrijsko središče pa komaj 3 in še ti se borijo z velikimi prostornimi problemi. Zdi se, da pristojni ljudje nimajo dovolj razumevanja za tovrstne probleme. Primer: upravi vrtca v Aškerčevi ulici je bilo zagotovljeno, da dobi prostore po izselitvi stranke, ki je zasedala celo nadstropje. Zmogljivost vrtca bi se s tem lahko povečala za 30 otrok. Toda izpraznjeno nadstropje je po izselitvi stranke namesto vrtca zasedla tričlanska družina.

S celjskimi vrtci so starši in otroci sicer zadovoljni, vendar ne moremo mimo neke pomanjkljivosti. Vrtci se namreč ravnajo po šolskem koledarju, kar je povsem nepravilno. Zgodi se, da kak dan v letu vrtec ne posluje, ker imajo tovarišice konferenco. Napak je tudi, da vrtec zaključi z delom ob istem času kot šole. S tako ureditvijo so želo prizadete družine, ki skoraj 3 mesece ne vedo, kam z otroki. Razume se, da imajo tudi vzgojiteljice pravico do počitnic, vendar ni moč razumeti, da se za ta čas ne bi moglo najti nadomestila zanje. (Nnjihovo delo v počitnicah bi morda lahko prevzele dijakinje Vzgojiteljske šole.)

PRAV TAKO KOT VARSTVO OTROKA JE VAŽNA TUDI NJEGOVA PREHRANA

Skoraj lahko trdimo, da je v celjskem okraju problem družbene prehrane vsaj za otroke deloma rešen. Na 137 šolah celjskega okraja sprejema toplo malico še 26.739 otrok ali 80% vseh šolskih otrok. Starši prispevajo le majhen znesek za te malice. Na 7 šolah že delujejo poleg mlečnih šolske kuhinje, ki izdajajo dnevno kvalitetne tople obroke. V Celju samem se v 2 šolskih kuhinjah prehranjuje preko 600 otrok. Seveda pa te šolske kuhinje ne morejo kriti vseh potreb in je v Celju predvsem problematična prehrana vajenske mladine.

Starši, šolski odbori in ostali družbeni činitelji bodo morali z združenimi napori v najbližnji bodočnosti rešiti problem družbene prehrane vse naše mladine, kajti statistike o prehrani šolskih otrok so pokazale zaskrbljujočo sliko. Mi pa vemo, da je le pravilno hranjen otrok zdrav, krepak in se duševno pravilno razvija.

S tem so nakazane mnoge naloge in smernice za varstvo naših otrok in družine. Le-te pa bomo lahko najuspešneje reševali le v okviru stanovanjske skupnosti, ki bo dejansko razširjena družina.

pogled po svetu * pogled po svetu

Poln sil je svet, toda ni je, ki bi bila močnejša od človeka — tako je zapisal v silni drami Antigoni Sofokles, ki je sicer priznaval vlado »pravišnjih« zakonov, v resnici pa častil in cenil človeka, ki jih postavlja in podira. Nekdo je potem zapisal, da je samo človeška neumnost večja od človeka, naš Prešeren pa je dejal o svojem velikem nasprotniku, da je bila samo smrt in ošabnost večja od njega. Marsikdo, ki presoja današnji vozel nasprotij in prizadevanj, ki je med nje razpeto človeštvo, se vprašuje, kje so razlogi in vzroki, da ta silni človek ne najde v sebi sil za zavestno, pametno vodstvo svoje zgodovine. Praznovali smo trinajsto obletnico OZN. Ko so jo ustanavljali, je ogromna večina ljudi, ki so preživeli divjanje »omračenega« človeka v zadnji vojni, upala, da bo tej organizaciji uspelo pomiriti strasti, kadar bodo zagorele in zagrozile uničiti mir med narodi. Danes je tako, da bi skoraj raje verjeli Darwinu, ki je govoril o boju vseh proti vsem kot osnovni zakonitosti življenja. Ali ni tega poudarjal toliko, da je pozabil na prav pomembno zakonitost — sožitje, sodelovanja, vzajemnosti? OZN poudarja in zastopa to zakonitost.

Pa gre težko. Na Daljnem vzhodu so Kitajci prekinili premirje, ker so ameriške ladje spet vdrle v teritorialne kitajske vode. Dulles se je tri dni mudil pri Čangkajšku in razočaral svet z izjavo, da se varnost ZDA začenja pri Kvemoju. Dullesu se zdi, da je »preračunano tveganje« najpametnejša politika, ki bo njegov »svobodni svet« pripeljala do absolutne zmage. LR Kitajska se mu zdi začasna tvorba, ki jo bo odpihnil čas. V tem mnenju ga je potrdil predsednik ZDA, kajti z Rima gredoč se je Dulles ustavil na Alaski in se s predsednikom telefonično posvetoval, ali naj potuje dalje, čeprav so Maotsetungovi topovi spet spregovorili.

Tak razvoj dogodkov ni všeč niti Japoncem niti Angležem. Amerikanski kompleks zaradi Kitajske je zdaj gotovo problem št. 1., ki preprečuje konsolidacijo sožitja. Kitajska celina je tako potrebna ameriški ekspanziji, da si enostavno ne more zamišljati njeno izgubo oziroma, da bi bila v rokah socializma.

V obrambi svojih postojank okoli Kitajske se »svobodni« svet brez sramu zateka k preizkušenemu krutemu sredstvu — fašizmu. Generalske vlade v Pakistanu, Siamu ali Tajski, v Burmi so negotova oblast, ki pa jo zapad raje vidi kot ljudske vlade.

Kajti tisti Chamissov verz »Und der Demos absolut, wenn er unsern Willen tut« (ljudstvo je absoluten vladar, če le dela po naši volji) se v praksi dobro obnese, kadar komu voda v grlo teče. Indijska vlada sicer upa, da bodo v Burmi demokratične sile imele toliko vpliva, da bodo po določenem času izsilile svobodne volitve, vendar je to zazdaj samo upanje.

Na Srednjem vzhodu, v Libanonu in Jordaniji, se vrši evakuacija ameriških in angleških čet, nikamor pa se ne premakne vprašanje Cipra. Egipt oziroma ZAR je dobil velikansko sovjetsko podporo, investicijsko posojilo za gradnjo assuanskega jezu, posojilo na nizke obresti in brez posebnih političnih pogojev. Za to stvar se je zanimala Mednarodna banka, pa do posojila ni prišlo, ker sta bili proti temu Anglija in Amerika. Položaj še davno ni razčiščen, vendar smo prepričani, da se bo razvijal tako, kakor govori simbol: Kip Lessepsa, graditelja Sueškega kanala, so podrli, na njegovo mesto pa postavili spomenik neznanemu egiptovskemu — delavcu. Arabski nacionalizem ni kar tako, kajti na arabskem svetu je petrolej, ki ga ima zahodna Evropa komaj za 20 % svojih potreb.

Zato in iz drugih vzrokov nemški gospodarstveniki delajo zadnje čase tako pogoste ekskurze v Azijo, v vse države od Turčije do Japonske. Zato dr. Heuss v Londonu ni bil nič kaj prijazno sprejet. Angleži so sicer vedno krotili Evropo z nemško karto v rokah, ta čas pa je nemška gospodarska ekspanzija tako silna, nemška politika okoli nove nemške vojske tako prozorna in nemško stališče do novofašističnih manifestacij, ki se kažejo v raznih izjavah, knjigah, organizacijah in procesih proti vojnim zločincem, tako poučno, da mora angleški otrok, ki že davno ne more več živeti v »splendidni izolaciji«, računati s tem, kako in s čim bo krotil nemško hiperpotenco.

Morebiti bo zato prišla prav Francija, ki si je izbrala de Gaulla za to, da bi pomladil in okrepil galskega petelina. Francozi so za superdirektorij v NATO, kajti nemška vojaška moč onstran Rena spominja Francoze na trikratni nemški vdor preko njega. De Gaulle je imel doslej srečno roko pri urejanju Francije, pripravlja parlament novega tipa in grozi s tem, da bo Francija sama vdrla v ekskluzivni anglosaksonski atomski klub, če je ne bodo zraven povabili. Istočasno se je premaknilo alžirsko vprašanje. Obe strani sta izmenjali ujetnike, alžirska vlada je ponudila razgovore, de Gaulle je ponudbo sprejel, vendar ne kot politik, marveč kot vojak, ki je v Ferhat Abasovi ponudbi videl belo zastavo in deputacijo parlamentarcev. Obljubil jim je spoštovanje, pa nič več. FLN, oziroma zunanja organizacija FLN — tako imenuje de Gaulle alžirsko vlado, se bo srečala v Franciji z oblastmi. To pomeni, da je de Gaulle sicer za razgovore, vendar ob popolni kapitulaciji brez političnih pogojev. Ureditev Alžira pa naj bi prinesla — evolucija. To je stara pesem vseh zmagovalcev. O armadi v Alžiru je dejal, da bo vršila to, kar zdaj, to je pacifikacijo. Ta trenutek ni mogoče reči, kako se bodo stvari razvijale, vsekakor pa FLN ni v lahkem položaju. Na kapitulacijo ne more pristati, spričo položaja v Tunisu, Maroku in v sami Franciji, kjer de Gaulle trdno stoji, pa bi bili razgovori o nekem kompromisu dobrodošli. Svoboda arabskega sveta je možna, če bo uresničen koncept pozitivne nevtralnosti. Ta pa ni povšeči ne Vzhodu ne Zahodu.

To pomeni, da tista tolikokrat citirana Faustova želja, da bi stal na svobodnih tleh, s svobodnim ljudstvom, še ne bo jutri izpolnjena.

T. O.

Good by Jim, good by John...

ta teden * ta teden * ta teden

DENAR V BANČNEM TREZORJU NI EDINI NAČIN ŠTEDNJE...

Poleg denarja, ki ga varčni državljani kot pridne čebele nalagajo v varne trezorje denarnih zavodov, je še ogromno drugih oblik varčevanja. Nevarčnost se začne pri obrušenih petah na čevljih, ki jih malomarni šolar vleče za seboj kot da bi ne bili njegovi. Neha se pri skupni blaginji družbe. Varčna gospodinja obrede ves trg preden kupi jajčka za vsakdanjo rabo — hoče najcenejše in najlepše. Stiska sili k varčevanju v kuhinji, sili mater h krpanju raztrganih sinovih hlačk, sili očeta, da gre žejen mimo gostilne in se odžeja pri prvi vodovodni pipi. Varčnost narekuje seje delavskih svetov, na katerih razpravljajo o zniževanju proizvodnih stroškov in iskanju skritih rezerv. Varčnost ustvarja nov poklic gospodarskih analitikov dela, ki študirajo, kako bi ob manjših naporih ustvarili čim večjo proizvodno zmogljivost. Človek je na vsakem koraku prisiljen, da se omeji do mej svoje ekonomske sposobnosti. Da, tako v glavnem je. Toda le v glavnem. Narodi z visokim standardom so znani po svoji varčnosti. Če se pritožujemo nad nizko življenjsko ravnjo, potem moramo poiskati del krivde tudi pri dejstvu, da pri nas še vedno ne znamo v redu varčevati...

»HRANILNIKI« V OBLIKI STEKLENIC...

Nevarčen družinski oče pravi, da včasih kak »deci« mora biti. Ko dobi plačo, da za dva litra. Dvakrat na mesec je štiri litre. Čez teden vsak dan po dva deci, je mesečno šest litrov. To skupaj znese, recimo, enajst litrov vina po 250 dinarjev, kar znaša 2750 dinarjev. Dvakrat »vseka« plavega in je po »ta malem« 600 din, zraven zgubi dobiček v podjetju, doma propade kosilo, torej kakih 3000 din gre po zlu. Letno to znese 36.000 din. V enem letu je zgubljen dober radioaparat, v dveh letih manjši hladilnik, v treh pa celo dober pralni stroj.

Potem pa na vsa usta. »Hudič, v Nemčiji imajo delavci televizijske aparate...!« Da, mnogi jih imajo. Toda tam srknejo kozarček vina samo ob velikih praznikih.

Figo bom štedil, kje bom pa dobil denar za pijačo!

ENKRAT POLN, DRUGIČ SPET PRAZEN LONEC...

Kadar je denar pri hiši, takrat se po stari »slovenski navadi« zašibi miza. Če je praznik pri hiši, potem morajo prijatelji dobiti vse, kar premore delikatesa. Ubogi želodci. Prvič trikrat več kalorij, kot jih je treba, drugič pa kisla repa. Nevarčnost pri hrani se rada maščuje z obolelostjo želodca in prebave. V bolnišnici stane oskrbni dan 2000 dinarjev. Zaradi obolelosti slabši položaj v službi, slabša plača.

Ostanki hrane plavajo po straniščnih kanalih. V gostilnah se v posodah za pomije kopičijo kupi belega kruha na račun režije. (V Nemčiji, deželi »gospodarskega čudeža« jedo ljudje prestan krompir). Poleg žgancev jemo kruh itd. itd.

»PRISILNO ŠTEDIMO« V GLAVNEM VSI...

Vsak med nami ima potrošniški dolg. To imenujemo »prisilno varčevanje«. Pri tej obliki varčevanja plačujemo obresti mi. Če pa bi znali šteditи, bi vnaprej lahko vedeli: Za zimo rabimo nov plašč. Vsak mesec dva tisočaka na stran ter z njima v hranilnico in najboljši plašč je zagotovljen. Pri tem pridobimo še 6% obresti. Če pa vzamemo posojilo, plačamo poleg zneska tudi 6% obresti. Torej pri plašču za 24.000 dinarjev 12% na škodo potrošnika.

ALI JE SPLOH MOGOČE VARČEVATI Z DANAŠNJIMI DOHODKI?

So ljudje, ki pravijo, da jim niti ficek ne ostane. Toda druga, varčna skupina ljudi dokazuje nasprotno. Mestna hranilnica vodi poleg računov podjetij in obrtnikov ogromno število zasebnih hranilnih vlog. So to bogati ljudje? Ne! Med vlagatelji je 1600 delavcev in nameščencev, ki imajo skupaj 79 milj. din vlog. Zadružna hranilnica

Šolska hranilnica v Podčetrtku.

ima na področju okraja okoli 26.000 vlog, ki skupaj izkazujejo nad 460 milijonov prihrankov. V to vsoto so vštete tudi vloge pri kmetijskih zadrugah in šolskih hranilnicah.

Kako štedijo ti ljudje in zakaj? Meščani štedijo v majhnih vsotah. V glavnem za ozimnice, dopuste, kurjavo itd. Kmetje vlagajo denar, ko pospravijo letine in ga črpajo za reprodukcijske potrebe. Med delavci in nameščenci je mnogo takih, ki nimajo nad 10.000 dinarjev mesečnih dohodkov. Disciplinirano si odtrgajo mesečno po 500 do 1000 dinarjev, hkrati pa nalagajo vse postranske dohodke.

MLADI ROD BO BOLJ VARČEN...

Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Težko je starejšemu človeku napraviti red pri samem sebi. Varčnost ljudi je med dvema vojnama močno opadla. Življenje iz dneva v dan, od danes do jutri, iz roke v usta nas je naredilo zapravljivce. Luči gorijo sredi dneva po ulicah in v stanovanjih. Otroci in uradnik skoraj ne poznajo več podaljškov za kratke svinčnike. Punčare pri 14 letih nočejo več na ulico brez najlonk. In še in še. Tako slišimo govoriti. Toda čisto tako spet ni.

Mladina je začela šteditи. Mestna hranilnica v Celju ima 1857 vlagateljev z otroškimi hranilniki, ki imajo »v banki« 25 milj. din. Zadružna hranilnica ima po 68 šolah v okraju 353 šolskih hranilnic, med mestno mladino pa okoli 4000 hranilnikov. 7044 vlagateljev v šolskih hranilnicah ima skupaj okoli tri milijone dinarjev prihrankov, kljub zelo močnemu posegu po denarju za šolske potrebščine. Zdaj so organizirali novo akcijo. Najboljše šolske hranilnice bodo nagrajene z lepimi praktičnimi nagradami, med temi je episkop v vrednosti 95.000 din. Poleg tega tekmujejo tudi v prostem spisu za Dan varčevanja. V vsakem razredu bodo trije nagrajenci, in sicer s 300, 200 in 100 din, na šoli pa eden s posebno nagrado 500 din.

Tako skrbi družba, da v mladem rodu zraste rod marljivih in varčnih ljudi. Mlad vlagatelj, ki se odreče sladoledu in stričev drobiž raje vtakne v hranilnik, bo znal v bodoče povsod varčevati, zlasti potem, ko bo vsak dinar moral sam zaslužiti.

NAŠ ODNOS DO DRUŽBENEGA VARČEVANJA...

Nekje v predmestju, kjer pride le malo ljudi mimo, je počila vodovodna cev. Redki državljani se spretno izogibajo lužam, toda nič drugega... Čez noč je voda zmrznila, cev je še bolj razgnalo. Popravilo stane težke tisočake. Komunalni objekti črpajo sredstva iz dohodkov državljanov. Vodovod mora biti popravljen, občina rabi nadomestilo za to škodo. Toda, če bi pravočasno varčen državljan obvestil merodajne, bi bila morda vsota za popravilo pol manjša. Toda kaj nas briga... Saj ni naše! Ali ni denar, ki ga zbira uprava za dohodke, naš denar. Vidimo nepridiprava, ki strelja s pračo na ulično svetilko. Kaj nas briga. K sreči ta mali barbar ni iz naše družine. Kako sami štedimo s časom. Cele ure klepetamo, grizemo svinčnike po pisarnah ter ugotavljamo nizek standard. Ne zavedamo pa se, da vsaka neproduktivna ura, ki jo dobimo plačano, zmanjšuje plačilno vrednost nesrečnega dinarja.

Kaj bi torej zapisali kot ugotovitev? Čeravno štedimo, varčujemo, vendar še veliko veliko premalo.

J. Kr.

Kako štedimo pri nas?

OB 31. OKTOBRU — SVETOVNEM DNEVU VARČEVANJA

Vsako leto 31. oktobra praznujemo po vsem svetu — Svetovni dan varčevanja. Ta praznik ima širši pomen, kot si marsikdo misli, saj ne gre samo za nalaganje denarja na en kup, temveč za varčevanje na vseh področjih. In kako štedimo pri nas? To naj povedo naslednji kratki drobci:

V prostorih Celjske mestne hranilnice je vedno živahno!

Predanost službi in ljudstvu

»Dober dan vam želim. Prišel sem k vam vedrit, saj me ne boste spodili«, je pozdravil domače občinski uslužbenec Leskovšek, ko je vstopil 16. oktobra okoli štirih popoldne v hišo nekdanjega dobrega aktivista in ljudskega odbornika Antona Lesnike na Dreniku. »Kar prisedi in si privošči požirek tegale na mizi, da ti pogreje ude!« mu je odvrnil gospodar.

Niso še prav načeli pomenka, ko zagrmi in se sliši močan tresk. »V strelovod na Penkovem Selu je vrezalo«, de Jaka. Ne, ne, v tisti stari gaber tu blizu je udarilo« pripomni Lesnika. Trenutno se niso dosti menili za grom, saj še ni bilo slišati, da bi kam treščilo, ko gre oktober v drugo polovico. Toda žena in hčerka, ki sta šli po vodo, planeta v hišo in zavpijeta »kozolec gori!« Seveda je bilo vse na nogah, da pogasi ogenj in obvaruje hišo, oddaljeno komaj 6 m od kozolca in hleva. Jaka nosi z domačini vodo v škafih, da je ves upehan, obenem pa kriči s hriba na vse strani po pomoč. Najhujše je bilo, v dimu in sopari rešiti živino iz hleva, ki nikakor ni hotela na plan. Z velikimi napori so obvarovali hišo in svinjak, katerega lesene stene so bile tako vroče, da je voda kar zacvrla, čim so jo pljusknili na stene. Na pomoč je prišla kaj hitro tudi soseska z vedricami in brentami, napolnjenimi z vodo, ki so jo zajeli kje ob poti. Jaka je čepel na strehi hiše in odganjal z vodo ognjene zublje, ki so silili na hišo.

Domačijo Lesnikovih je Jaka zapustil šele, ko se je prepričal, da je vse pogašeno, da nikjer ne tli, da je nevarnost zopetnega vnetja minila. Zmučen in ves moker se je vrnil s hriba navzdol v Lesično in spet navzgor na svoj dom v Log. Ceprav sta se ga lotevala mrzlica in kašelj, je bil spet zgodaj na nogah, da je opravil svojo službeno nalogo na Veterniku. *xy*

ČITAJTE CELJSKI tednik

Varno nalagate svoje prihranke v CELJSKI MESTNI HRANILNICI

v Celju na Titovem trgu ter podružnicah v Velenju in v Ljubnem

Starši!

VZGAJAJTE SVOJE OTROKE K VARČEVANJU. PRESKRBITE JIM HRANILNIKE, KER JIM S TEM NAPRAVITE KORISTNO VESELJE.

Mladina!

POSLUŽI SE NAŠIH HRANILNIKOV. TUDI Z ZBIRANJEM DINARJEV SE NABEREJO TISOČAKI, S KATERIMI BOSTE ZADOSTILI SVOJIM SKRITIM ŽELJAM.

Obrtniki!

POSLUŽITE SE NAŠEGA STAROSTNEGA ZAVAROVANJA!

CELJSKA MESTNA HRANILNICA JAMČI ZA TAJNOST IN VARNOST VSEH VLOG!

Sodobna osemletka in star problem

TOKRAT SO PRED TABLO STARŠI

Z reformo šolstva je nastala nova sodobna osemletka, zavod, ki hkrati predstavlja ambient za izvajanje zakona o obveznem šolstvu. Nova šola, ki bi jo naj absolviral sleherni otrok v naši domovini, ima za sabo nepolna dva meseca delovnega življenja. To ni veliko, vendar dovolj, da tudi laik lahko ugotovi prav resno nevarnost, ki tej pomlajeni ustanovi grozi. Zakaj?

Osemletka je organizacijsko eno telo. To pa v bistvu ni res. Razlika med nižjimi in višjimi razredi je v resnici zelo velika. Višji razredi osemletk (vsaj v mestih) so povzeli vso učno snov po nekdanji nižji gimnaziji. Štirje višji razredi osemletke so torej enaki nižjim štirim v bivši popolni gimnaziji ali pa razredom v prejšnji nižji gimnaziji. Prednost reformirane šole je, da sleherni otrok v času obveznega šolanja dobi osnovno znanje, hkrati pa pravico do nadaljnjega šolanja vse tja do visokih šol. Program osemletne šole je na eni strani program v okviru obveznega šolanja in osnova za prestop v višje šole.

V tem grmu pa tiči naš problematični zajec. Osemletko obiskujejo otroci brez razlike na bodoče načrte njih samih ali pa njihovih staršev, brez ozira na nadarjenost dijakov in neglede na njihovo ukaželjnost. Ne vem kaj je na govoricah, da se bo v osemletkah učni program spremenil. Lahko da se bo izpopolnil, moderniziral, toda v škodo kvalitete se spremenil gotovo ne bo. To pa že iz enostavnega razloga, ker je, kot sem že omenil, osemletka edina pot do šolanja na srednjih in pozneje na visokih ošlah.

Torej nekaj je jasno. Naše šolstvo je res temeljito formirano, ni pa reformiran odnos otrok in staršev do nove šole. Le-ta pa ni spremenjen zato, ker staršem samim pogosto ni znano osnovno bistvo reformirane šole. Od današnjega šoloobveznega otroka zahteva družba večje znanje zato, ker to terja čas, družbeni, gospodarski in tehnični razvoj.

Kakšno sliko dobimo, če pogledamo v današnji višji razred osemletke? Pestro, v negativnem pomenu besede. V klopeh so otroci, za katerimi izven šole bdijo starši, ker želijo, da otrok vsaj osemletko uspešno dokonča, nemalo pa je takih roditeljev, ki želijo, da bi otroci nadaljevali šolanje. Ti otroci zaradi vpliva doma kažejo v glavnem dober odnos do šole in pouka. Pri teh otrocih je vez med šolo in domom neizogibno vzpostavljena. Starši se zanimajo za napredek svojih otrok, kontrolirajo njihovo učenje, hodijo na roditeljske sestanke, reagirajo na sporočila iz šole itd.

— Za kazen stokrat prepisati tale stavek! —

V klopeh pa so tudi otroci, ki so recimo lahko nadarjeni; toda ti otroci so prepuščeni sami sebi. Njihovi starši morda komaj čakajo, da mine doba obveznega šolanja in jim je morda popolnoma vseeno, kako otrok v šoli napreduje. Če potrebujejo otroka za kako delo doma, napišejo opravičilo, ne pogledajo v zvezke, kake ocene imajo otroci in »kakšno zapravljanje časa«, da bi se udeležili roditeljskih sestankov. Čemu to. Saj se bo »poba« tako šel učit za mehanika ali kaj podobnega. Na žalost se sploh ne zavedajo, kako slabi starši so in kako zelo škodujejo svojemu otroku. Zakaj? To se da povedati samo v enem stavku. Predpis je, da mora vsak mladi državljan, ki stopi v uk za kakršenkoli poklic, imeti opravljeno osemletko. Podčrtam, obvladati mora učni program osemletke, ne pa da do 15. leta starosti hodi v šolo.

V srednji šoli so za neposlušnost, malomarnost, pokvarjeneost in podobno predvidene kazni — od opomina do izključitve. V osemletkah tega ni več, ker mora otrok hoditi v šolo do določene starosti. Slabo vzgojeni otroci, to so večinoma tisti, za katere se starši premalo brigajo, so ovira pri pouku. Predavatelji so v težavnem položaju. Ozirati se morajo na slabe in na dobre. Snov mora večina učencev v razredu vsaj zadostno obvladati. Zaradi onih, ki jim je vseeno, trpi normalen potek učenja. Zaradi lenuhov, nemirnežev in brezbrižnežev ne morejo napredovati v tolikšni meri tisti, ki se z veseljem učijo, ki bi radi nadaljevali šolanje. In ker slab vzgled tudi dobrega omaje, se pogosto zgodi, da tudi dober učenec postane mlačen in brezbrižen.

Brez dvoma je to resen problem, ki mu šola čeprav je že postavljena, na moderne temelje, sama ne more do živega. Kaj storiti?

Potuho temu staremu problemu z imenom »nezainteresiranost nekaterih staršev« dajejo indirektno obrtniki. Kljub predpisom še vedno sprejemajo v uk mladino z nedokončano šolo in s slabimi spričevali. Obrtna zbornica bi morala tu bolj rigorozno nastopiti. Starše, ki ne kažejo zanimanja za šolsko izobrazbo svojih otrok, bi morale do tega pripraviti organizacije. Družba mora skrbeti za to tem bolj, ker je reforma bila izvedena ravno zaradi družbenih perspektiv. Če zna družba poseči vmes, kadar je otrok v nenormalnih življenjskih in moralnih okoliščinah, če celo vzame otroke iz družine, kadar so le-ti v zdravstveni in moralni nevarnosti, potem bi toliko večji interes morala družba imeti pri šolanju otrok. Od tega je vendar marsikaj odvisno: Življenjska eksistenca otrok samih, njih zmožnost koristne vključitve v politično-gospodarsko in kulturno življenje družbe.

Morda bi kazalo poleg šolskih odborov pri šolskih ustanovah organizirati na terenu pri organizacijah Socialistične zveze tudi neke vrste odbore, ki bi se naj čutili odgovorne s strani družbe o napredku otrok na terenu, podobno kot je to urejeno v organizaciji Zveze borcev za partizanske otroke. Skrb teh odborov naj bi ne bili le šolski otroci, temveč tudi starši. Priskočili naj bi v pomoč takrat, kadar bi vse mere s strani šole odpovedale. Ta zunanji vpliv na življenje znotraj šol bi lahko mnogo doprinesel k izravnanju nasprotij in problemov v naši sodobni osemletki.

Šola in starši — je neizbežno geslo sodelovanja za uspeh naših otrok. Dodajmo tema dvema odločilnima činiteljema še družbo.

J. Kr.

Ob kongresu za zaščito otrok

VZVIŠENA IN ODGOVORNA SPLOŠNODRUŽBENA NALOGA

Zaščita otrok je širok pojem, saj zahteva splošno skrb družbene skupnosti za naše najmlajše. Pod tem pogojem razumemo materialno oskrbo otrok, njihovo zdravje, vzgoj in pripravljanje za življenje v naši socialistični družbi.

Izhodiščna točka v politiki zaščite otrok je predvsem skrb družbene skupnosti, da se v družini kot v družbeno-vzgojnem činitelju materialno pomaga, da v današnjih pogojih lažje in bolje neguje, vzdržuje in vzgaja otroke. Zato družbena skupnost tudi pomaga zaposlenim staršem z dodatkom za vzdrževanje otrok od rojstva pa vse do končanega šolanja. Samo lani je bilo izdano za vzdrževanje 1,706.000 otrok 54 milijarde din. Razen tega velja še posebna skrb otdokom brez staršev, otrokom padlih borcev in žrtev fašizma. Ti otroci so še posebej v središču pozornosti organov socialne zaščite federacije, republik in komun. Skrb za te otroke je uzakonjena z raznim zakonskim predpisi. Daleč bi nas privedlo naštevanje številnih ustanov, ki so se posvetile skrbi za otroke (dijaške kuhinje,otroški vrtci, domovi, internati, letovišča itd.) in sprejemajo sredstva za vzdrževanje iz občinskih proračunov.

Na bazi zaščite otrok v prvi vrsti materialne in zdravstvene — se razvija nadaljnja skrb na tem važnem področju družbenega življenja. Vzporedno in istočasno s to osnovno zaščito skrbi družba za vzgojo in oblikovanje mlade generacije že v predšolski dobi. To se s polno intenzivnostjo nadaljuje tudi v času šolanja. Lahko trdimo, da je vzgoja in izobrazba mladega naraščaja nenehna skrb družbene skupnosti in hkrati ena najodgovornejših in najbolj vzvišenih nalog vseh družbenih činiteljev. Od teh činiteljev je vsekakor na prvem mestu družina in šola.

V tempu današnjega življenja in hitrega dozorevanja otrok ter njihovega zanimanja za stvarnost je delo pri vzgoji in izobrazbi bolj zahtevno kot negdaj. Prav zaradi tega mora družba v tem pogledu nuditi družini večjo pomoč. Ker je skrb za vzgojo in izobrazbo otrok splošnodružbena, je le-ta našla svoje mesto v državni politiki, v odlokih komun in v programih organizacij. Tudi program ZKJ prav tako obravnava osnovne cilje izobrazbe in vzgoje v naših šolah.

Novi cilji naše šole in veliko število učencev stavljajo pred organe oblasti, zlasti pred komune mnoge probleme, med katerimi so najpogostejši: premajhen šolski prostor, pomanjkanje cenenih učbenikov, potreba po večih kulturno-zabavnih ustanovah učencev, šolskih delavnicah, kuhinjah itd.

Drugi kongres za zaščito otrok, ki je bil te dni v Beogradu in na katerem je bilo okoli 1800 delegatov iz vse države ter veliko število gostov, je proučil vse probleme sodobne šole in akcipo celotne družbe pri vzgoji in izobrazbi otrok. Zaključki tega kongresa bodo izraz stalne in splošne družbene skrbi ter sprejemanja novih nalog in odgovornosti pri tem velikem in pomembnem delu.

I. Š

Šola v Vojniku - res delovna šola

Marljiva prosvetna delavca tov. Prislan in tov. Rebernik na vojniški osemletki lahko postavimo kot vzgled učiteljev v požrtvovalnosti in skrbi za prosvetno in učno nalogo pri svojih varovancih. Razen tega pa sta znala na šoli uvesti takšno gospodarnost, ki neposredno že sedaj koristi vsem učencem.

Ob letošnji obilni sadni letini so v Vojniku hitro pomislili, kako koristno jim lahko služi sadno bogastvo v šolski kuhinji. Na roditeljskih sestankih so se zmenili s starši, da tisti otroci, kjer imajo doma sadje, prineso od časa do časa v šolo po nekaj kilogramov jabolk. Tako številni učenci prinašajo vsak dan v šolo sadje, v delovnih urah — posebno organiziranih po razredih, pa učenci in učenke režejo sadje na krhlje in ga odpremljajo v sadno sušilnico v Dom onemoglih v Vojniku, kjer ga brezplačno sušijo. Obenem kuhajo na dveh sokovnikih tudi sadne sokove, prav tako bodo naribali zelje itd. Za zelenjavo jim uspešno služi vzoren šolski vrt. Vsa ta njihova skrb je omogočila, da že danes dobivajo učenci proti malemu plačilu preko 60 kosil in 400 malic dnevno, revnejši pa dobivajo hrano zastonj. V šolski kuhinji imajo »pionirsko upravljanje«, pomagajo pa z veseljem učiteljice.

Vse, kar smo videli v Vojniku, je bogata izkušnja za sestavo programov dela družin mladih zadružnikov, katere bomo pričeli ustanavljati po naših osemletnih šolah.

Prosvetni delavci iz Vojnika res zaslužijo ne samo hvaležnosti otrok, temveč tudi priznanje staršev in naše skupnosti.

B. J.

Pomanjkanje predavateljev na strokovnih šolah

V odsotnosti obolelega predsednika in tajnika društva so pred dnevi zborovali predavatelji celjskih strokovnih šol. Osrednji točki razprave sta bili o delu na reformirani šoli in o organizaciji študija gradiva VII. kongresa.

Iz sredstev sklada za kadre je bilo v zadnjih letih občutno izboljšanje materialna baza strokovnega šolstva in v nekaterih strokah z gradnjo novih učilnic sploh šele podani pogoji za redno šolsko delo, kot n. pr. v trgovski stroki.

Še vedno je na strokovnih šolah velik problem pomanjkanje kvalificiranih predavateljev; dočim so nove osnovne plače prosvetnih delavcev sedaj izenačene z osnovnimi plačami ostalih javnih uslužbencev, pa so zlasti občutne razlike pri honorarjih. Prav zaradi pomanjkanja zadostnega števila stalnih predavateljev — strokovnjakov (tehnikov, inženirjev, ekonomistov itd.), so strokovne šole navezane na veliko število honorarnih predavateljev iz gospodarstva. Le-ti pa imajo po določilih zakona o delovnih razmerjih pravico do 50% pribitka na svojo osnovno tarifno postavko za vsako naduro, dočim se morajo za svoje nadurno delo na šolah pa zadovoljiti z nizkimi honorarji, kot veljajo za prosvetno službo že nespremenjeno 4 leta. Rezultat tega je, da primanjkuje na strokovnih šolah ne le stalnih, temveč tudi honoranih predavateljev!

Občnemu zboru je prisostvoval zastopnik Republiškega odbora profesor Pavle Urankar, ki je prisotne seznanil z delom in smernicami republiških združenj. Pogrešali pa smo zastopnike domačih forumov in organizacij.

lr

RAZSTAVA SLIK V POČASTITEV DNEVA REPUBLIKE

Kakor že vrsto let, prireja Likovna sekcija SKUD France Prešeren tudi letos razstavo slik v proslavo Dneva republike. Letos bo razstava odprta že 4. novembra, ker pozneje ni mogoče dobiti male Unionske dvorane, drugega razstavnega prostora pa v Celju ni.

Konec lanskega in v začetku letošnjega leta je Likovna sekcija priredila »Loterijo umetniških slik« z namenom, da zbere nekaj denarja za prepotreben razstavni prostor. Loterija je bolj slabo uspela. Čisti dobiček znaša sam. 102.650 din. Denar je naložen v Komunalni banki. Samo nekaj podjetij je pokazalo razumevanje za to akcijo. Zato sekcija upa, da to ni zadnja beseda in, da bodo podjetja še dala prispevke, posebno tista, ki doslej niso pokazala dovolj smisla za prosvetne potrebe.

V VITANJU SO OBNOVILI ŠOLO

Kot smo že poročali, so v Vitanju pred nedavnim popolnoma obnovili šolsko zgradbo. Pri tem so opravili precej zidarskih del, vstavili so nova okna in celotno zgradbo prebelili zunaj in znotraj. Pri kritju stroškov so precej prispevali tudi prebivalci tega kraja. Zdaj preurejajo tudi prostore tamkajšnjega krajevnega urada, ki so primerne obnove tudi že močno potrebni.

Kulturni spomeniki Celja in okolice

MESTNI GRAD

Celjski grofje so posedovali poleg Gornjega Celja še dvoje mestnih gradov, prvega v bližini zapadnih Ljubljanskih vrat in drugega pred severnimi Graškimi vrati. Ker je trg pozneje mesto, čuvala proti jugu Savinja in proti vzhodu Voglajna, je takoj evidentno, da je lego obeh utrjenih palač narekovala strateška nujnost.

Severni grad nam omenja oglejski patriarški kancler Paolo Santonino leta 1487, ko pravi: »2. junija, na dan pred binkoštmi, je gospod škof posvetil oltar sv. Andreja in Florijana, ki stoji v prastari, niže spodnjih mestnih vrat ležeči kapeli enakega imena. Tukaj je nekoč stal močan grad kot rezidenca starih Celjskih grofov. Grad so podrli do temeljev iz strahu pred sovražnikom, ki je grozil v velikem številu v bližini. Ostala je samo kapela, ki ima — čeprav majava — krasno arhitekturo in hrani odlične plastike.« Ta grad, katerega so obdajali prostrani nasadi, omenja tudi Celjska kronika, ki pripoveduje, da ga je podrla Vitovčeva vojska v začetku maja leta 1457, ko je oblegala cesarja Friderika III. na gornjem gradu. Kako je ta grajska palača izgledala, si ne moremo več predstavljati, lahko pa nekoliko trdneje kot doslej lokaliziramo njeno lego v bližino nekdanje cerkve sv. Andreja južno potoka Koprivnice.

Zahodni grad je še ohranjen ter se skriva za dolgočasnimi fasadami današnje »Šlandrove« kasarne. V antiki je stal na tem mestu rimski arx, v srednjem veku pa stolpasti grad, ki je bil nasproti nezavarovani vasi, pozneje trgu Celju obdan z obzidjem, nasipi in jarkom. Stolpasti grad, ki je spadal med vovbrške »bonis de Cylia« iz leta 1287, se prvič izrecno omenja leta 1323, ko je govora o »den turn der in dem marchte lict«. V 14. stol. je posedovala stolp ministerialska družina Grasel, ki ga je l. 1386 prodala celjskemu grofu Hermanu II. Ta je okoli stolpa zgradil mogočno grajsko rezidenco z obsežnimi upravno-gospodarskimi poslopji, kamor je prenesel svoj sedež iz Gornjega Celja. V bojih Vitovca s cesarjem Friderikom III. je bil maja 1457 poškodovan tudi ta grad, a že od leta 1460, ko je bil popravljen Graslov stolp, obnovljen.

Leta 1487 opisuje že omenjeni Paolo Santonino grad takole: »V mestu se vzdiguje nekoliko nad rezidenco namestnika prekrasna, zelo visoka palača, opremljena s stolpi in utrdbami, ki jih obdaja na treh straneh globok in širok jarek, na četrti strani pa reka in celjsko mestno obzidje. V palači so stanovali gg. grofje, kadar so se zadrževali v mestu, sedaj pa v njej stanuje nek vitez (vicedom!), ki opravlja razne posle za cesarja.«

Grad je po starih slikah sodeč, predstavljal skupino stavb, med katerimi je izstopal že omenjeni, prvotni Graslov stolp kot središče njegovega obrambnega sistema, katerega je sestavljalo mogočno obzidje ter globok jarek z dvižnim mostom. Zanimiv je tudi najstarejši opis gradu iz leta 1567, ki omenja njegovo zanemarjeno stanje: udrto streho na strtani obzidja, zgnit dvižni most, uničena stropa v veliki gornji in manjši spodnji dvorani (v kateri je počivalo Ulrikovo truplo leta 1456), pokvarjene stopnice, ki so vezale spodnjo dvorano z jedilnico, zanemarjeno cesarsko sobo ob spodnji dvorani in poveljnikovo v gornjem nadstropju, razdrapane kamenite stopnice, ki so vodile iz dvorišča v grad itd. Do leta 1579 so grad temeljito popravili in je več ali manj ohranjen dočakal leto 1750. Tega leta je Marija Terezija prodala celjsko gospoščino bogatemu grofu Antonu Gaisrucku, pridržala pa si je mestni grad ter ga spremenila v kasarno. Grad so v letih 1779 do 1785 s pomočjo mestne občine prezidali v nove namene ter leta 1804 spremenili tudi njegovo okolico: podrli obzidje, zasuli obrambni jarek ter uredili pred njim današnji trg.

Sedanjost je grad dočakal v pusti, utilitarni podobi, pod katero pa se skriva zanimiva stavbna zgodovina, ki sega od romantike do klasicizma, to je od 13. do 18. stol. ter je edini še v celoti ohranjeni dokument slave in zatona treh zlatih celjskih zvezd. Ko bo vojaštvo izpraznilo stavbo — saj večno ne more ostati v središču mesta — bo treba grad najprej stavbno-zgodovinsko raziskati, nato pa s pravilnimi konservatorskimi prijemi spremeniti v najmonumentalnejši kulturni spomenik našega mesta.

Jože Curk

30-LETNICA KONJIŠKE GODBE

Minuli teden je konjiška godba slavila svojo 30-letnico obstoja. Praznovanje je bilo združeno s samostojnim godbenim koncertom v kulturnem domu v soboto zvečer. Že pred tem pa so imele promenadne koncerte v Konjicah nekatere okoliške godbe kot n. pr. iz Štor ter iz drugih krajev.

VELENJSKI GODBENIKI IN MLAD NARAŠČAJ

Velenjska dgoba na pihala, ki kot sekcija DPD Svobode združuje 43 rudarjev, je letos dobro poskrbela tudi za naraščaj. Vključila je kar 53 mladih ljudi, ki že pridno vadijo. Odkar je godba dobila nove inštrumente, se je dejavnost članov še povečala. Četrto mesto na republiškem prvenstvu v Postojni, 108 j in 39 nastopov je lepa bilanca dela velenjske rudarske godbe v pretekli sezoni. Sedaj se sekcija pridno pripravlja na pester celovečerni koncert, ki bo na predvečer 29. novembra.

RAKOVŠKIH UČENCEV NE BO VEČ STRAH

da bi se jim podrl strop nad glavo. Pouk v tej šoli, ki se podira, je bil življenjsko nevaren, saj so morali strop podpirati, ob deževnih dneh pa je v učilnice prodirala voda. Starši, učitelji in učenci so bili zelo veseli, ko so izvedeli, da so te dni v Rakovcu začeli preurejati bivše gozdarsko poslopje za šolo.

življenje na naši vasi

ŠENTJANŽ NEKOČ IN DANES

Na položni vzpetini, nekako v sredini med Velenjem in Dobrno se razprostira v več zaselkov razdrobljena vasica Šentjanž. V našo novo socialistično družbo je prinesla temno dediščino in NOB: v teh krajih so se med borbo in prvo leto po osvoboditvi skrivali takoimenovani križarji, ki so prinesli mnogo zmede tamkajšnjemu prebivalstvu. Mnogo zmede, mnogo razočaranja, pa tudi mnogo nesreč. Nemalo šentjanžkih kmetov se je znašlo po osvoboditvi za zapahi. Ko je bilo tako »pravici zadoščeno«, je v najbolj težkih dneh družba nekako pozabila na te ljudi, na »križarsko

gnezdo« in nekaj let se ni našel močan organizator ali vzgojitelj, ki bi to ljudstvo dvignil iz otopelosti. Po reorganizaciji okrajev, odnosno občin, je del Šentjanža pripadel dobrniški, del pa velenjski občini. Obe sta — morda že spričo nečastne preteklosti kraja — nekam mačehovsko gledali na Šentjanžane. In kazalo je, kot da se Šentjanža ne bo dalo prebuditi.

Toda prebudil se je, ko mu je roko ponudila žalska občina. Predramil pa ga je tudi vaški učitelj, ki je poln idealizma in še močnih, železnih živcev prišel v ta kraj. Tovariš **Lešnik** se še ni dobro vsedel za šolsko mizo, že je pri svoji mladini spoznal, da mu je bilo dodeljeno težko mesto. Seveda, povsod neuspeh za neuspehom. Množični sestanki se niso obnesli, toda rad bi poiskal vzroke neuspehov in nezaupanja, pa je sam stopil med ljudi. Počasi so mu začeli odpirali vrata, odpirala pa so se vedno bolj iskreno tudi srca vaščanov. Nič dosti jim skraja ni mogel pomagati, nudil pa jim je moralno uporo in zapuščeni vaščani so mu bili hvaležni za toplo besedo in razumevanje. Kmalu je postal ne samo učitelj njihovih otrok, temveč tudi njihov učitelj in vodnik. Zaupali so mu mesto predsednika krajevnega odbora, predsednika Socialistične zveze, zaupali so mu mesto v nadzornem odboru zadruge in izbrali so ga za občinskega odbornika žalske občine.

Šentjanž se je predramil in tovariš Lešnik nam stari in novi Šentjanž takole opisuje:

»Zaradi okolnosti, ki so vam že znane, je Šentjanž še pred 4 leti spadal res k najbolj nazadnjaškim vasem celjskega okraja. Tu se je pijančevalo, rogovililo proti davkom, kritiziralo na polna usta in vsak domačin zase je bil do skrajnosti sebičen. Prinesel sem mnogo dobre volje s seboj, ko sem leta 1954 prevzel mesto šolskega upravitelja v tem kraju. Tu me je življenje dejansko vrglo v praktično »šolo za odrasle«. V stalnem stiku z ljudmi sem spoznal dejstvo, da je bil ta kraj zelo zapuščen, tako od občine, kot od okraja. Rad bi pomagal ljudem, pa sem bil preveč osamljen, sem pa veroval v te ljudi. Leta 1954 je hudournik v tem kraju napravil precej škode. V Šentjanž je prvikrat prišla pomoč 300.000 din. Natanko se spominjam, kako so ti skromni ljudje zažareli, pokimali s trudnimi glavami — in od tistega časa ni bilo več težko delati z njimi.«

Težko je bilo v toliko, ker v Šentjanžu niso imeli nikjer primernega prostora za sestanke. Končno so si našli prostor v starem farovškem skednju. Toda vaščanje so prišli, se pogovorili, predlagali, kaj bodo delali. Najprej so začeli graditi svoj zadružni dom. Potem so prišle na vrsto ceste, mostovi, gozdne poti, vodovod, šola in še kaj. Mnogo so domačini pripomogli s prostovoljnim delom. Kar tekmovali so med sabo, kdo bo več in bolje opravil svojo nalogo. O da, žalska občina ima polno razumevanje zanje, pravijo.

Tudi pijančevanje je skoro prenehalo, saj je bilo na sestankih tudi o tem govora. Danes gospodarji svoje prihranke raje vložijo v obnovo svojih poslopij, saj je opaziti, da skoro pri vsaki hiši nekaj gradijo. Kmetje so tudi precej podjetni in imajo skoro pri vsaki hiši motor. Hmelj dobro prodajo in ker je Velenje blizu, lahko ugodno vnovčijo poljske in vrtne pridelke. Sicer pa je v tej vasi največ polproletarcev, ki hodijo na delo v rudnik, doma pa imajo košček zemlje. Okrog 200 šentjanških ljudi dela v velenjskem rudniku.

Z zadružnim domom pa imajo smolo. Gradijo ga že od leta 1948. Začeli so ga graditi brez načrta in zdaj ga vedno sproti »krpajo« in popravljajo. Zaradi malenkostnih nesoglasij še do danes niso dobili načrta. Denarja imajo dovolj in bi radi dom končno dogradili, pa jih ovirajo načrti. Sprotno »krpanje« pa samo podražuje stroške.

Dograditev zadružnega doma je posebno nujna že spričo dejstva, ker rabi vas nujno dvorano za sestanke. Zdaj jim za množične sestanke preostaja ali gostilna, ali pa zasilna pisarna v zadružnem domu. Prav je povedal šolski upravitelj tovariš Lešnik, ko je dejal, da bi se dalo še mnogo več napraviti v Šentjanžu, ko bi imeli že enkrat primerno dvorano za množične sestanke. Saj bi bila potem tudi SZDL bolj delavna prav tako mladi zadružniki (ki kažejo že zdaj dovolj dobre volje) in nemara tudi šentjanške žene.

Vasica Šentjanž je primer, da je možen napredek tudi v najbolj zaostali vasi, če najde občina stik s svojimi volivci in če jih v težavah razumevajoče podpre.

Tov. Lešnik, pa je vzgleden primer, koliko pozitivnega lahko napravi v zakotni vasi dober vaški učitelj.

Za razvoj živinoreje v občini Žalec bo lepa pridobitev nova veterinarska postaja, ki jo grade v Žalcu. Postaja bo med drugim imela sodobno urejeno ambulanto in osemenjevalnico.

Preboldski kmet in zadruga

Preboldska Kmetijska zadruga obsega okoliš šestih vasi: Prebold, Marija Reko, Gornjo in Dolenjo vas ter Kaplo in Latkovo vas. Razen nekaj oddaljenejših družin je vse kmečko prebivalstvo združeno v zadrugi. Polno zaupanje kmetov si je preboldska zadruga ustvarila z več ukrepi.

Predvsem zadruga od kmeta odkupi vse, karkoli prinese v njeno skladišče. Istočasno pa lahko kmet v zadrugi dobi vse, karkoli potrebuje za svoje gospodarstvo. Ker so odkupi v tem okolišu izredno močni, si je zadruga znala s spretno roko odpreti tudi tržišča izven svojega območja. Tako so nedavno začeli zalagati Trbovlje (kjer bodo imeli svojo stalno tržnico) z jabolkami, krompirjem, fižolom in drobno zelenjavo. Z ozirom na močne odkupe in prav tako močne strojne storitve preboldska zadruga že danes samozavestno ugotavlja, da je lahko močno aktivna tudi brez hmeljske trgovine. (Ta zadruga je bila tudi med prvimi v Savinjski dolini, ki je odložila trgovino). Letos na primer so (brez hmelja) ustvarili takšen dohodek, da so lahko krili celotne stroške, plače — in še jim je ostalo nekaj za lastne sklade in za prispevek občini. Zraven pa seveda tudi stalno kaj preurejajo in gradijo. V zadnjem času so zgradili 4 hmeljske sušilnice, lepo upravno poslopje bo skoro gotovo, osemenjevalnica prav tako, izdali pa so še precej sredstev (3 milijone) za elektrifikacijo gorskega zaselka Marija Reke.

SOCIALNO ZAVAROVANJE JE TUDI PRITEGNILO

Samo v letošnjem prvem polletju je preboldska zadruga pridobila okrog 100 novih članov. Na 26-odstotni porast članstva je delno vplivalo tudi socialno zavarovanje zadružnikov, ki so ga kot prva zadruga v okraju uvedli lani v decembru. Skupaj je v tej samopomoči zavarovanih 352 članov, družinskih članov in otrok. Družinski član plača letno 2000 din, za člana nad 15 let starosti znaša letni prispevek 1000 din, za otroke do 15 let starosti pa 200 din. Tako so teh prispevkov zbrali v sklad 354.000 din, zadruga pa je iz ristorna prispevala še 300.000 din. Zavarovanci so se tega sklada letos že pridno poslužili in je bilo v zdravstvene svrhe do 31. avgusta t. l. porabljenih 339.657 din. Zavarovanec ima popolno zdravniško pomoč, bodisi na domu ali v ambulanti, poleg tega ima pravico 21 dni letno na brezplačno oskrbo v bolnišnici, na prevoz v obe smeri (če to odredi zdravnik). V primeru nezgode pa imajo zadružniki in njihovi družinski člani pravico na brezplačen prevoz in neomejeno zdravljenje v bolnišnici do končnega okrevanja. V obeh primerih zavarovanec, ki se zdravi doma, plača samo zdravila.

Letos bo zadruga prispevek za socialno zavarovanje nekoliko zvišala (približno za 500 din), glede na povišano oskrbnino v bolnišnicah.

PERSPEKTIVNI NAČRT BO PRIGANJAL SLABEGA PROIZVAJALCA

Perspektivnega načrta ne bo težko doseči, dasi so številke v vseh panogah kmečkega gospodarstva znatno višje od letošnjih, odnosno lanskih. Res pa je, kar je izjavil tudi predstavnik zadruge, da bo njihov perspektivni načrt moral priganjati tiste proizvajalce, ki nikamor ne pridejo. Teh pa je dovolj predvsem v hribovitih predelih. Višinski kmetje tod zadnja leta zelo zanemarjajo živinorejo. Petletni perspektivni načrt preboldske zadruge pa ravno v živinoreji predvideva najvišji porast in bo zato treba s posebno pozornostjo spremljati prizadevanja višinskih kmetov za dvig živinoreje.

Po perspektivnem načrtu bo preboldska zadruga v letu 1961 v primerjavi z letom 1957 povečala njivske površine od 372 ha na 460 ha, sadovnjake od 22 ha na 37 ha, od 630 govedi bo v letu 1961 prišla na 1100 glav, prašičereja se bo od števila 654 dvignila na 812 — število konjev pa bodo od 165 znižali na 80.

Ker je bilo gospodarjenje v preboldski zadrugi že doslej uspešno, ne dvomimo, da bo njihov perspektivni načrt v celoti realiziran. In da bo zadruga tudi v bodoče kar najbolj uspešno gospodarila, so se z vso vestnostjo pripravili tudi na volitve v zadružne svete, ko so na polletnem občnem zboru potrdili za kandidate najboljše zadružnike.

SVEČANOST NA PREBOLDSKEM POKOPALIŠČU

V nedeljo je bila na preboldskem pokopališču tiha svečanost. Odkrili so spomenik prvoborcu Lukanc Avgustu in njegovi ženi Jerici. Ob tej priliki so se zbrali pri lepem spomeniku svojci, prijatelji in znanci obeh pokojnikov ter predstavniki krajevnih množičnih organizacij Prebolda in Griž ter položili vence. Pevci so zapeli in godba je zaigrala nekaj žalostink. O življenju, delu in zaslugah obeh pokojnikov je spregovoril prvoborec Tone Kotnik.

S široko javno kontrolo preprečiti zvišanje cen

(Nadaljevanje s 1. str.)

dicah veliko škodo celotnemu našemu gospodarstvu in predvsem standardu našega delovnega človeka. Prenizke neekonomske cene v odnosu na druge vrste blaga namreč povzročajo velike možnosti za špekulacijo in za neracionalno porabo tega blaga. To pa potem povzroča predvsem neposredne težave za standard tistega dela prebivalstva, ki je vezan na plače in daje velike možnosti za ustvarjanje neupravičenih dobičkov in neupravičenih dohodkov tistemu delu prebivalstva, ki živi od zasebne proizvodnje, oziroma od raznih oblik zasebne dejavnosti.

Posledice takega neekonomskega trošenja predvsem čuti prebivalstvo mest in industrijskih centrov, to je tisti del našega prebivalstva, ki v vseh letih graditve socializma pri nas največ prispeva k premagovanju naše gospodarske zaostalosti in k izboljševanju življenjskih pogojev naše družbe. Naša dolžnost je, da predvsem temu prebivalstvu zagotovimo tiste dohodke, ki mu po njegovem delu gredo in da onemogočimo možnost, da bi zasebni sektor v našem gospodarstvu mogel s špekulacijo in z izkoriščanjem neekonomskih odnosov v cenah posameznih vrst blaga bogateti na škodo delovnega človeka, ki je nosilec naše socialistične revolucije.

To je seveda enako v korist tudi vsem tistim delavcem na področju zasebne proizvodnje, ki se zavedajo, da so njihovi dohodki odvisni predvsem od njihovega dela, od uspešnosti njihove proizvodnje in ki se zavedajo, da v družbi, ki ne dovoljuje izkoriščanja človeka po človeku, ne morejo iskati dohodkov na račun drugega. Tisti, ki se tega zaveda, bo tudi v zasebnem sektorju pozdravil takšne korake, ker se zaveda, da vsaka drugačna pot mora pripeljati do takšnih nesporazumov, do take neurejenosti v našem gospodarskem življenju, ki mora privesti do političnih posledic in do političnih nasprotij v naši družbi.

Delovni človek v našem zasebnem sektorju je zaradi tega zainteresiran, da se ustvarijo taki ekonomski odnosi, ki mu zagotovijo ustrezne dohodke za njegovo delo in ki ga obvarujejo pred vsakim očitkom izkoriščanja in špekulacije. Seveda je pa bilo mogoče izvršiti ta ukrep samo, če smo ukrenili vse potrebno, da bi preprečili zviševanje ostalih cen na našem trgu. Če bi namreč prišlo do zvišanja tudi ostalih cen, potem bi seveda to izravnavanje, ki ga je hotel Izvršni svet izvesti z zviševanjem cen določenim artiklom, ne doseglo svojega namena, kajti potem bi se ponovno formirale cene v vseh in morda še večjih nesorazmerjih, kot so bile prej, samo na višji stopnji. Zaradi tega je bilo potrebno uporabiti celo vrsto ukrepov, ki nam zagotovijo, da ne pride do zviševanja cen ostalega blaga na našem trgu.

Tukaj pa je treba predvsem aktivizirati naše gospodarske organizacije, naše politične organizacije, naše družbene organizacije na terenu in v občinah. Storili smo vse, da se s pomočjo inšpekcij in raznih administrativnih ukrepov prepreči vsako zviševanje in vsako navijanje cen. Toda vse to ne bo uspelo, če ne bomo aktivizirali celotnega javnega mnenja in če ne bomo organizirali široke javne kontrole, ki bi onemogočila vse poizkuse, da bi se vnesel nered in nova nesorazmerja na področju cen.

V drugem delu spominskega zborovanja smo poslušali izredno kvaliteten kulturni program simfoničnega orkestra Radia Ljubljane ter simbolične recitacije prvakov ljubljanske Drame, ki so nam obujali spomine na nekdanje hlapčevanje našega malega človeka, na mučeniško trpljenje, borbo in zmago naše socialistične revolucije.

Po končanem programu so delegatke s svojega zborovanja poslale pozdravno pismo predsedniku republike tov. Titu.

Konstituirali so nove občinske ljudske odbore

(Nadaljevanje na 1. str.)

voizvoljeni predsednik zahvalil za zaupanje, nato pa so spregovorili še dr. Janez Lovšin, Andrej Svetek, Franc Simonič in končno predsednik ukinjene vojniške občine Jože Jošt. Medtem, ko je tov. Jošt analiziral dosedanje delo, pa tudi probleme vojniškega področja, je tov. Simonič v prvi vrsti opozoril na naloge, ki jih sprejema nova občina za razvoj kmetijstva in pa za delo organov družbenega upravljanja, to je za kvalitetne zbore volivcev in delovne krajevne odbore.

Po izvolitvi predsednika in podpredsednikov ter dopolnitvi odborniških komisij, so sprejeli sklep, da bo štel novi občinski ljudski odbor v Celju vsega skupaj 96 odbornikov, od tega 55 v občinskem zboru in 41 v zboru proizvajalcev. Glede na različni ključ, ki je pri zadnjih občinskih volitvah veljal v Celju, oziroma Vojniku, so se še odločili, da bodo 7. decembra na področju bivše vojniške občine ponovne občinske volitve, kjer bodo namesto dosedanjih 30, volili 16 odbornikov. Isti dan pa bodo nadomestne volitve tudi na dveh volilnih enotah v Celju, tako zaradi tov. Jakoba Žena, ki je odšel na novo službeno mesto v Kranj ter zaradi Vlada Bogataja, ki je prevzel dolžnosti tajnika ObLO Celje, pa kot tak ne more biti istočasno še odbornik.

V nadaljevanju zasedanja so sprejeli sklep o ustanovitvi občinske Uprave za preskrbo ter o delu samostojnega Oddelka za delovna razmerja. Mimo tega so potrdili delovanje krajevnih uradov v Dobrni, Strmcu in Frankolovem ter ustanovili nov krajevni urad v Vojniku.

Po končani skupni seji sta se na ločenih zasedanjih sestala še oba zbora. Tako je občinski zbor začasnega občinskega ljudskega odbora izvolil za predsedujočega tov. Antona Aškerca, zbor proizvajalcev pa na isto mesto tov. Albina Lesjaka.

IVAN RANČIGAJ — OSTANE PREDSEDNIK POVEČANE ŽALSKE OBČINE

Na prvi skupni seji odbornikov žalske in ukinjene vranske občine so med drugim sprejeli sklep, da naj šteje novi ljudski odbor povečane občine 60 odbornikov, od tega v občinskem zboru 33 in 27 v zboru proizvajalcev. Na skupni seji so sprejeli tudi sklep, da bo na čelu povečane občine ostal dosedanji predsednik ljudskega odbora v Žalcu tov. **Ivan Rančigaj,** za podpredsednika pa so izvolili Albina Reharja, ki je to nalogo opravljal v Žalcu že doslej.

JOŠKO LOJEN — PREDSEDNIK NOVE OBČINE S SEDEŽEM V ŠMARJU

Kakor v Celju in Žalcu, tako je bila v petek tudi v Šmarju pri Jelšah prva skupna seja odbornikov ukinjenih občin v Šmarju, Rogaški Slatini in Kozjem. Pri izbiri vodilnih predstavnikov novega občinskega ljudskega odbora, ki bo imel sedež v Šmarju pri Jelšah, so odborniki po razpravi, v kateri sta prevladovala preudarnost in pozitivno gledanje, zaupali predsedniško mesto nove občine **Jošku Lojenu,** dosedanjemu predsedniku ljudskega odbora v Kozjem. S to odločitvijo so tudi zavrnili lokalistične tendence skupine šmarskih odbornikov. Zraven tega so sklenili, da bo imel novi občinski ljudski odbor dva podpredsednika. Na to mesto so izvolili **Alojza Krivca,** predsednika rogaške občine in **Avgusta Anderluha,** dosedanjega predsednika ljudskega odbora v Šmarju. Za vršilca dolžnosti tajnika pa so izbrali tovariša **Jazbinška,** ki je te posle doslej opravljal v kozjanski občini.

Glede na to, da so volivci vseh treh bivših občin volili pri zadnjih volitvah svoje predstavnike v zdaj ukinjene ljudske odbore po skoraj enakem sorazmerju, so na tej seji še sklenili, da bodo novi ljudski odbor sestavljali vsi odborniki dosedanjih občin v Šmarju, Rogaški Slatini in Kozjem in da spričo tega ne bodo razpisali drugih volitev. Tako smo v Šmarju, namesto začasnega ljudskega odbora dobili že stalen odbor, ki ima vsega skupaj 120 članov, od tega 66 v občinskem zboru in 54 v zboru proizvajalcev.

-mb

Žene celjskega okraja v zgodovinskem Rogu.

iz Celja in zaledja

Turistični delavci za gradnjo novega hotela v Celju

Pod vodstvom Rada Jenka se je pred dnevi sestal upravni odbor celjskega Olepševalnega in turističnega društva, ki je na svoji seji med drugim razpravljal o gradnji novega hotela v Celju. Kakor je znano, in o tem smo že poročali, je bila prošnja za odobritev posojila za gradnjo celjskega hotela zavrnjena že pri prvi obravnavi. Ker so takrat pristojni činitelji prezrli dejstvo, da gre za gradnjo hotela v važnem središču širokega turističnega območja, so člani upravnega odbora sklenili, da bodo zastavili vse sile in povabili k sodelovanju še druge pristojne forume, kot Celjsko turistično podzvezo, Gostinsko zbornico, ljudski odbor itd., da bi skupaj z njimi prepričali odgovorne činitelje, da gre v tem primeru za objekt, ki ga v Celju zelo pogrešamo.

Zraven tega je bila v razpravi še lokacija hotela. Dasiravno je občinski ljudski odbor že potrdil mesto gradnje, to je ob Aškerčevi ulici in med Koprivnico, so se člani odbora vendarle zavzemali za drugo lokacijo, ki je po njihovem mnenju bolj primerna. Gre namreč za prostor pri Sernečevi vili. Po posebnem sklepu bo Olepševalno in turistično društvo naslovilo na ljudski odbor vlogo in predlog za spremembo prejšnje odločitve o lokaciji novega celjskega hotela.

Poleg vsega tega bo Olepševalno in turistično društvo vzelo pobudo za namestitev reklamnih napisov na nekatere prazne zidove celjskih hiš. -mb

celjski trg

CENE NA CELJSKEM TRGU V TEM TEDNU

(Cene v oklepaju veljajo za privatni sektor)

Krompir 15—16 (16—17); čebula 70—78 (80); česen 160—180 (200—250); fižol v. — (70—80); fižol n. — (50); fižol str. — (40—60); solata 30 do 40 (40—60); cvetača 35—46 (40—50); špinača 60—70 (100); motovilec — (200); radič — (50 do 100); zelje gl. 16—22 (20—30); zelje rib. — (45 do 50); repa sv. — (15—20); repa rib. — (30—40); ohrovt 20—30 (30—40); peteršilj 30—50 (50—60); zelena 30—50 (40—60); korenček 20—40 (30—50); koleraba 15—20 (20—25); pesa 20—30 (30—35); kumare — (25—40); Buče jed. — (15—20); paradižnik 10—20 (10—30); paprika 30—56 (40—50); feferoni 60 (80); gobe sv. — (80—200); gobe suhe — (1200—1500); slive suhe 280 (180); fige suhe 18—260 (—); orehi celi 120—130 (100—140); orehi lušč. — (450—500); redkev 25 (25—35); por 30—40 (40—60); hren — (100); malancani 40—50 (40—60); kis — (30—40); jabolčnik 25 (—); mleko — (36); smetana — (240); skuta — (160); maslo — (400—540); kokoši — (420—720); piščanci — (250—400); zajci — (150—500); ribe 220 (180); med — (500—400); jajca 21—23 (18—25); koruza — (40—50); pšenica — (50); oves — (40); ječmen — (40—45); hruške 22—36 (20—60); jabolka 15—22 (15—35); slive — (70); grozdje 70—90 (40—70); kutine 20 (20—30); kostanj 25—34 (20 do 35); rozine 440 (—); limone 280 (—).

kronika nesreč

Slikarski pomočnik Bogomir Gabršek je pri slikanju v neki hiši padel s prvega nadstropja. Pri padcu si je poškodoval nogo.

Ivan Suster iz Lokovine pri Dobrni je padel z drevesa in si pretresel možgane.

Pri padcu si je zlomila nogo Marija Mirnik iz Dola pri Frankolovem.

Ivan Suster iz Zabukovce si je pri padcu zlomil nogo.

V Železarni v Štorah je padlo težko železo na nogo delavcu Francu Stiplovšku in mu jo poškodovalo.

Pri padcu si je poškodoval nogo Ivan Završnik iz Žalca.

Alojz Hunski iz Podčetrtka si je pri padcu zlomil nogo.

Stanko Ramšak iz Celja se je s kolesom zaletel v neki drog. Pri tem si je iztaknil levo oko. Prepeljali so ga v bolnišnico v Maribor.

Franc Turnšek iz Ločice pri Vranskem se je pri padcu nabodel na železne vile. Poškodoval si je prni koš.

Franc Hrenič iz Štor si je pri padcu poškodoval glavo. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico.

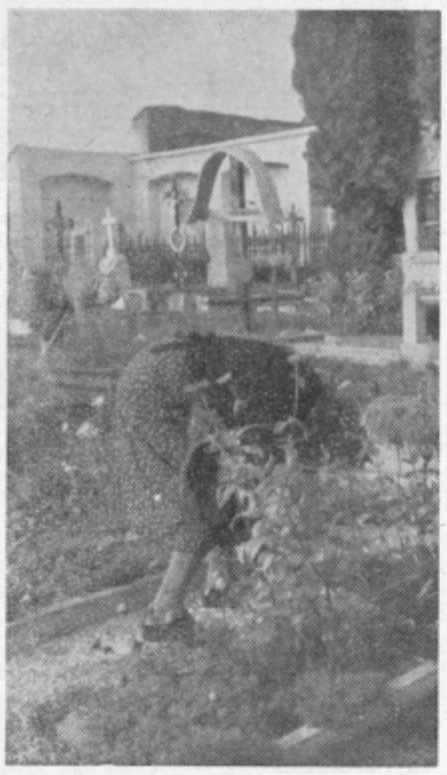

Že minulo nedeljo in potem ves teden je bilo na pokopališčih srečati veliko ljudi, ki so urejali grobove svojcev. Med obiskom pokopališča na Golovcu so med drugim tudi opazili, da je za letošnji Dan mrtvih nekoliko spremenilo podobo. Namreč, pristojna uprava je poskrbela tudi za obnovo razpadajočega pokopališkega obzidja. Večji del obzidja so že obnovili.

Parkiranje avtobusov v Razlagovi ulici

Ko je bil most čez Savinjo dograjen, se je razširila tudi ulica XIV. divizje pred kolodvorom in z njo tudi parkirni prostor za avtobuse. Skoraj istočasno pa so začeli avtobusi parkirati tudi v Razlagovi ulici, ki res ni široka. Kar po sedem jih stoji v vrsti in čaka, kdaj pride čas, da zapelje pred postajo in naloži potnike. Če pa se ustavi pred Kristalijo kamion s porcelanom ali steklom, potem pa je ulica naravnost zamašena.

V interesu javnega prometa je, da se razmeroma ozko Razlagovo ulico ne zabaše po nepotrebnem z velikimi avtobusi. Ti avtobusi čakajo na svoj odhod pred kolodvor. To lahko store tudi na parkirnem prostoru v Gubčevi ulici, ki je v to svrho tudi zgrajen.

C. R.

Ploden zbor volivcev v Konjicah

Za zadnji zbor volivcev, ki je bil nedavno v Konjicah, je treba reči, da je bil med najboljšimi v zadnjih letih. Pestra razprava o najrazličnejših problemih je pokazala, kako zelo se volivci zanimajo za vse, kar se v kraju, v okolici in celotni okolici dogaja. Vrsta zelo dobrih predlogov pa je najbolje dokazala, da večini volivcev ni vseeno, če sodelujejo ali ne sodelujejo pri reševanju konkretnih vprašanj.

Razprava se je sukala okoli vprašanja gradnje novega sodišča in šole. Za šolo je šolski odbor predlagal, naj bi stala v prostoru med glavno cesto in železnico v smeri proti Škalcam,

Zelo živahno so konjiški volivci razpravljali o predlogu odloka o dodatni najemnini, o uvedbi komunalnega prispevka in o najemanju posojil za gradnjo stanovanjskih hiš. Izrečena so bila različna mnenja in predlogi, zbor pa je sklenil, naj Svet za komunalne zadeve, skupaj z ostalimi organi celotno zadevo z vsemi dodatnimi predlogi še ponovno prouči, preden da osnutek odloka v potrditev ljudskemu odboru.

Precej kritike je padlo na račun urbanistične ureditve kraja ter gradnje novih stanovanjskih hiš na mestih, ki niso primerna in se napake že kažejo. Volivci so kritizirali, da se taki načrti delajo izven Konjic, brez poznavanja terena in konkretnih prilik, pa tudi brez širšega sodelovanja državljanov. Za v bodoče — so dejali — da tako važnih nalog ne kaže izdelovati mimo ljudi, ki v kraju živijo.

Preveč prostora bi porabili, če bi hoteli napisati o vsem, kar so volivci povedali v skoraj štiriurni razpravi. Člani LO so sproti dajali različna pojasnila, toda o več stvareh bo moral razpravljati še ljudski odbor, pa tudi politične organizacije. Sicer pa je prišlo topot močno do izraza konkretno načenjanje važnih krajevnih problemov.

Otrokom ni dovoljeno

Minulo nedeljo sem si v Celju ogledal film »Čarovnice iz Salema«. Lahko mirno rečem, da že precej časa nisem s takim zadovoljstvom zapuščal dvorane. Pri tem mislim samo na umetniško plat filma. Bil sem res prijetno presenečen.

To bi bila samo ena stran, ki je bila prijetna, druga pa je zelo neprijetna. Pred pričetkom predstave sem zasledil na steni naslednje opozorilo: »Kino obiskovalci, zlasti matere opozarjamo, da otrok do 6 let starosti zaradi zdravstvenih razlogov ne puščamo h kino predstavam. Prosimo, da se strogo ravnate po tem navodilu«.

Zelo sem se razveselil omenjenega opozorila, ker sem bil prepričan, da je najbrž tudi uprava celjskih kino podjetij prebrala v eni izmed zadnjih številk »Mladega sveta« razmišljanja vidnejših slovenskih filmskih kritikov o kvarnem vplivu filmov na predšolske otroke. Izvzeti so seveda filmi z izključno otroško vsebino. Med predstavo pa sem ugotovil, da visi opozorilo na steni le iz estetskih razlogov. Lahko rečem, da sem kljub opozorilu videl precej otrok, ki še niso izpolnili šesto leto starosti. Morda so gledali »Čarovnice« samo zato, ker so bili v spremstvu očetov. Na opozorilu so še namreč posebej opozorjene matere. Pred menoj sta sedela dva malčka, ki sta od strahu skrušena sledila grozljivim dogodkom na platnu. Manjkalo je samo fotografa, da bi posnel njuna obraza, ki bi pokazala, koliko lahko koristi film »Čarovnice iz Salema« v psihološkem pogledu.

Morda se bodo še oglasili starši, ki so bili priče groznim sanjam svojih otrok. Zdi se mi, da je bilo že preveč napisanega o negativnem vplivu neprimernih filmov na otroke. Niso zadosti samo opozorila, treba je opozorila tudi izvajati. Mogoče bi morala stati namesto »opozorila« beseda »prepoved«. Čas je že, da se na merodajnem mestu pove zadnja beseda glede pozitivnih in negativnih vplivov filma na predšolske in na šolske otroke.

Kinoobiskovalec

POMOČNIŠKE IZPITE SO POLOŽILI

V usnjarskem kombinatu KONUS v Slov. Konjicah je pred kratkim več vajencev polagalo pomočniške izpite. Vsi vajenci sunjarske stroke morajo poleg praktičnega dela v podjetju obiskovati še usnjarsko šolo v Domžalah, kjer si pridobe potrebno teoretično, deloma pa tudi praktično znanje. S tem je podjetje dobilo zopet nekaj kvalificiranega kadra. V oddelku pikerija, kjer izdelujejo usnjene utenzilije za potrebe tekstilne industrije, je izpit položila tudi prva vajenka v tem oddelku tov. Ida Olup, ki se je tudi tu izučila.

Prometne nasreče

25. oktobra se je na cesti v Gotovljah dogodila prometna nezgoda, ko je voznik vprege Slavko Gradišek iz Gotovelj na križišču prečkal cesto, ne da bi upošteval prednosti motorista, ki je vozil naravnost proti Šempetru. Voznik konjske vprege je vozil brez luči. Motorist je zapeljal v zadnji del konjske vprege. Pri tem sta bila telesno poškodovana motorist in sopotnik, materialna škoda pa znaša okoli 50.000 dinarjev.

Istega dne se je na Mariborski cesti na odcepu v Leskoškovo ulico dogodila lažja prometna nezgoda, ki jo je zakrivil kolesar, ker ni upošteval prednosti osebnega avtomobila. Na osebnem avtomobilu se je ob trčenju razbil vetrobran, kolesar pa je k sreči odnesel le nekaj prask.

Dne 26. oktobra se je v naselju Penk na cesti med Šoštanjem in Gorenjem dogodila težja prometna nezgoda. Voznik avtobusa S-423 last SAP Ljubljana je vozil proti Gorenjem in na ostrem nepreglednem ovinku zavozil v osebni avtomobil, katerega je opravljal Ivan Vrhovec iz Ljubljane. Slednji je v ovinek pripeljal po sredini ceste, tik pred trčenjem pa je zavil v desno. Pri nezgodi so bili 4 potniki v osebnem avtomobilu laže telesno poškodovani. Škoda na osebnem avtomobilu je ocenjena na okoli 300.000 din, na avtobusu pa 50.000 din.

Ta primer kaže, da je na nevarnih zavojih treba voziti z zmanjšano hitrostjo, skrajno previdno in po strogi desni strani.

gibanje prebivalstva

V času od 18. do 25. oktobra 1958 je bilo rojenih: 19 dečkov in 20 deklic.

Poročili so se:

Anton Vidmajer, poljski delavec iz Bukovžlaka in Ana-Marija Rezar, poljska delavka iz Štor. Alojz Kojnik, zidar. delovodja iz Trnovelj p. Celju in Terezija Peperko, tkalka iz Kompol. Ernest Večko, kovinostrugar in Silva-Zora Jezernik, pomožna delavka, oba iz Celja. Zvonimir Čepin, mizarski pomočnik iz Žalca in Terezija Safran, šivilj. pomočnica iz Celja. Vincenc Žagar, sodar in Danijela Povše, pom. delavka, oba iz Celja. Jošef Zupančič, študent geografije iz Dravograda in Ivana-Zlata Kučan, študentka iz Celja. Karl Klezin, ključavničar. pomočnik in Ivana—Angela Žepek, pom. delavka, oba iz Celja.

Umrli so:

Anton Steble, brusač iz Celja, star 75 let. Dominik Dobovičnik, upokojenec iz Vojnika, star 64 let. Frančišek Goričan, vzdrževana oseba iz Celja, star 73 let. Jožef ing. Skoberne, upokojenec iz Zagreba, star 79 let. Mihael Ferlič, kmetovalec iz Kozjega, star 53 let. Marija Turnšek, gospodinja iz Celja, stara 70 let. Rudolf Doblšek, invalid. upokojenec iz Saleka, star 69 let. Franc Kaše, steklar iz Hrastnika, star 17 let. Berta Novak, invalid. upokojenka iz Celja, stara 47 let. Ciril Zvegler, otrok iz Celja, star 3 dni. Jože Zvegler, otrok iz Celja star 3 dni.

JELENA JE USTRELIL

Lovec Karel Beškovnik iz Skomerja je nedavno v bližini domačega kraja ustrelil jelena, ki je bil težak okoli 200 kilogramov in je imel zelo lepo rogovje. Domačini pravijo, da je jelen delal precej škode okolici in zato ponosnemu lovcu hvaležni čestitajo k tej »lovski sreči«.

V KONJICAH NOVA POSLOVALNICA »USNJE«

Trgovsko podjetje »Dravinja« v Konjicah je pred dnevi odprlo novo poslovalnico »Usnje«. To bo v tem kraju prva trgovina, ki se bo bavila s prodajo usnja in drugih čevljarskih potrebščin. Saj pa je bilo tudi kar čudno, da v kraju, ki ima eno največjih usnjarskih tovarn v državi doslej ni bilo trgovine, v kateri bi potrošniki lahko kupili usnje.

Danes otvoritev mednarodnega sejma »Sodobna elektronika« v Ljubljani

Med specialnimi mednarodnimi sejmi v Ljubljani imajo največjo tradicijo mednarodni sejmi radia in telekomunikacij. Sam razvoj znanosti in tehnike pa je razširjal vsebino teh vsakoletnih mednarodnih sejmov v Ljubljani tako, da so prerasli svoj prvotni okvir ter dobili mnogo širši pomen in vlogo. Zaradi tega so letos tudi spremenili svoje ime ter se odslej imenujejo specialni mednarodni sejmi »SODOBNA ELEKTRONIKA«.

V. mednarodni sejem »Sodobna elektronika« bo letos, in sicer od 31. oktobra do 9. novembra na Gospodarskem razstavišču. Poseben pomen teh sejmov je, da prikazujejo najnovejše tehnične dosežke na področju šibkega električnega toka oz. na področju praktične porabe elektronike, a to je predvsem področje avtomatizacije v gospodarstvu, kakor tudi na drugih področjih javnega življenja.

Namen teh sejmov je seznaniti strokovnjake s področja elektronike, kakor tudi z drugih področij, ki bi naj praktično izkoriščala elektroniko v svojem delu z najnovejšimi tehničnimi dosežki. Prav tako je potrebno, da o teh seznanimo tudi člane upravnih odborov ter delavskih svetov, da bodo lahko uspešneje aktivno sodelovali v razpravljanju in odločanju o uvajanju avtomatizacije v njihova podjetja.

Na V mednarodnem specialnem sejmu »Sodobna elektronika« v Ljubljani bo sodelovalo 11 slovenskih razstavljavcev, 1 iz Hrvatske, 8 iz Srbije ter 1 iz Bosne in Hercegovine, torej skupno 21 razstavljavcev. Iz 9 tujih držav pa sodelujeta dve podjetji iz Avstrije ter po eno kolektivno podjetje, ki zastopa več proizvodnih podjetij iz Zahodne in Vzhodne Nemčije, ČSR, Madžarske, Belgije, Danske ZSSR, ZDA in Francije.

Silna borba je divjala...

Sleherni košček naše domovine nosi znamenja enega najtežjih obdobij v zgodoini našega naroda. Povsod so sledovi boja na življenje in smrt... Samotni grobovi sredi tihih gozdov, kjer je v hladen kamen vklesano na desetine, na stotine imen; spomini v srcih preživelih svojcev in soborcev, ki se kot meso in kri selijo iz roda v rod in bodo ostali večno živi v našem ljudstvu.

Zavila sva z glavne ceste na strnpot pri znamenju, ki označuje smer k partizanskim grobovom na Razgorcah. Hrup prometne ceste je ostal zadaj in mir v jesensko preobleko zavitega gozda naju je obdal. Zašla sva s prave poti in uravnala korake h glasovom, ki so nama prihajali na ušesa. Na gozdni jasi sta sestra in brat trosila pičlo otavo za sušenje. Drevova sta bila. Vili se nama je ponudil za vodiča. Kot je morda pred leti njegov oče vodil partizane po skrivnih poteh, tako je njegov sin danes vodil dva neznanca k partizanskemu grobišču. Mladi mož je bil takrat otrok, toda partizanov se dobro spominja, prav tako očeta, ki je padel pod kroglami v mariborskih zaporih.

Sonce je pošev sijalo skozi orumenele bukove veje. Suha praprot se je v tej praznični svetlobi zdela kot zlata in naši koraki so neslišno drseli po mahu kot po debeli preprogi tajinstvenega svetišča... Tak mir, da smo se bali govoriti glasno. Kraj kamor še ni prodrl hrušč dvajsetega stoletja...

Pač... Čez idiličen kraj je pred štirnajstimi leti zadivjal vihar. Grom smodnikovih eksplozij je stresal ta kraj in svinčena toča je parala zrak, rešetala hraste, bukve — in živo meso.

Bilo je to prvega julija leta 1944.

Del Tomšičeve brigade je bil na tem terenu, ki je bil kot nalašč za zasedo. Za obronkom gozda se hrib strmo spušča k cesti Celje—Šoštanj. Tam na robu se ponudi človeku razgled na dolinico, ki jo po sredini seka bela cesta... Po tej cesti je tisti dan pripeljala kolona nemških avtomobilov z vojaštvom. Tik pod robom se dolina stisne v zavito sotesko. V njej so Tomšičevci nastavili Nemcem smrtonosno past. Idiličen kraj se je na mah spremenil v pravi pekel. Partizani so se udarili z okupatorjevimi vojaki in jim odrezali umik iz soteske. Nemci so se srdito branili, kajti čeprav jih je bilo več, so bili v slabšem položaju v boju z ljudmi, ki so poznali le eno vojno geslo — svoboda ali smrt.

Ko se je boj polegel, so v soteski ležali domala vsi sovražnikovi vojščaki. Toda kri je tekla tudi na partizanski strani. Padlo jih je več. Med njimi Sitarjev Ivan iz Šaleka, Rahtevov Jože iz Slovenj Gradca, neki Ptujčan in še trije ali štirje borci.

Nekaj korakov pod robom, kjer so našli smrt Sitarjev, Rahtevov in Ptujčan, so vse tri položili v skupen grob, ki je brez znamenja in nagrobnika sameval med redkim drevjem vse do dne, ko so preživeli borci iz Dobrne postavili na gomilo spomenik, ki nosi na bronasti plošči tale napis:

Tukaj počivajo trije borci
Tomšičeve brigade.
Na tem mestu padli za svobodo
1. 7. 1944
Slava jim!

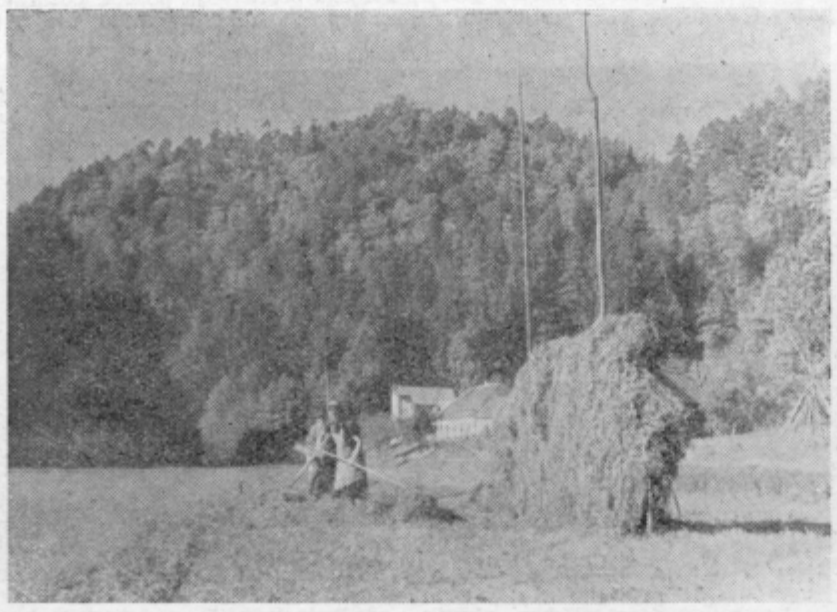

Na robu griča v Razgorcah so obležali trije partizani.

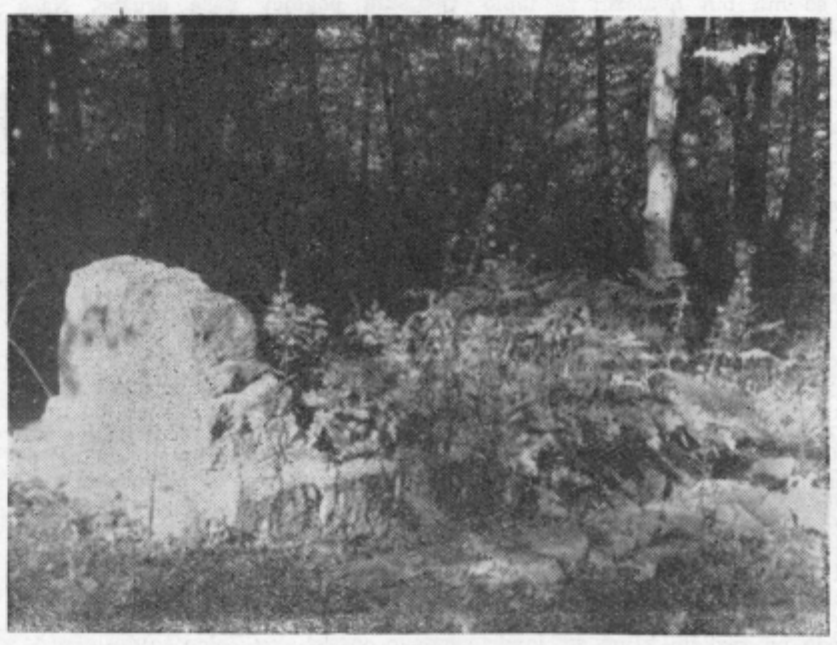

Samoten grob v senci orumenelih bukovih vej...

Dve uri hoda od groba na Razgorcah je rojstni dom padlega Ivana Sitarja. Nečaki, ki nikoli niso poznali strica, se podijo okoli hiše. Družino je preživel samo en sin. Te hiše se je nesreča močno držala. V štirih letih, do prvega leta po koncu vojne, so pri tej hiši objokovali štiri ljudi. Najprej je umrl stari Sitar, potem je padel Ivan na Razgorcah, nekaj mesecev pozneje je pri bombardiranju rudnika ubilo še mater in prvo leto po osvoboditvi je pri delu ubilo še enega brata.

Ob vrtni ograji za hišo rastejo rože in čakajo na dan, ko jih bodo povezali v štiri šopke. Eden od njih bo krasil samoten grob v senci orumenelih bukovih vej tam sredi zlatorjave praproti...

Kdo se pride poklonit ostalima dvema? Usoda svojcev padlega Jožeta Rahteva iz okolice Slovenj Gradca je neznana. Doslej še ni nihče prišel h grobu na Razgorce. Borec iz Ptuja ima gotovo še žive svojce. Toda do Razgorc je daleč. Ob Dnevu mrtvih bodo ponesli rože na grob neznanih partizanov. Morda bo med njimi tudi njegova mati in potočila solzo nad krajem bolečine neke neznane matere v globoki veri, da bo neznana roka položila cvetje tudi na zadnje počivališče njenega sina.

Povsod po naši domovini so raztreseni grobovi, v stotisočerih srcih so nezaceljene rane. Spomin na mrtve ni zapisan samo v hladen kamen spomenikov — ostal bo večno živ v živo utripajočih srcih naroda. Kajti spomin na mrtve se kot kri in meso seli iz roda v rod...

šport • šport • šport • šport • šport

ŠOLE - BODOČA ŽARIŠČA NAŠE TELESNE KULTURE

Pretekli teden je bil plenum Okrajne zveze Partizana v Celju, ki je po svoji razpravi in zaključkih bil izredno ploden. Udeleženci plenuma so se najprej seznanili s tezami za jugoslovanski kongres telesne kulture, ki jih je podrobno razčlenil tov. Karel Jug. V razpravi je tov. Janko Ančik poudaril, da partizanska organizacija pozdravlja kongres s posebnim zadovoljstvom, ker je prepričana, da bo ta kongres ponovno poděrtal mesto in vlogo telesne kulture v naši družbi. Nivo telesne kulture je brez dvoma odraz naše splošne kulture. V zadnjih letih smo zaostajali z razvojem telesne kulture. Vzroki so bili predvsem objektivnega značaja. Ko se danes postavlja v ospredje vse bolj vzgoja socialističnega človeka, potem pada tudi na organizacije telesne kulture velika odgovornost, da na tem področju preko svojih oblik in vsebine dela prispevajo svoj delež. Danes so ustvarjeni vsi pogoji, da gremo smeleje naprej pri razvoju telesne kulture. Praksa sama nam kaže, da so v celjskem okraju določena društva Partizan imela velike uspehe pri svojem delu, predvsem tista, ki so znala povezovati koristno z zabavnim.

Okrajna zveza Partizan predlaga Okrajni športni zvezi z njenimi sestavnimi organizacijami, da bi pri nadaljnjem delu prišlo še do tesnejših stikov. Dejavnost na terenu že sedaj zahteva, da bi obe organizaciji ustanovili skupen odbor, ki bi se ukvarjal z naslednjimi nalogami: sistem tekmovanj, vzgoja kadrov, gradnje in vzdrževanje ter uporaba objektov, zdravstvena kontrola članstva itd.

Komune so dobile danes pri sistemu družbenega upravljanja in pri reševanju nalog iz vseh področij odločujočo mesto in vlogo. Tudi nadaljnjo vodenje Partizana zahteva, da se vprašanja telesne vzgoje obravnavajo v okviru teh novih gospodarskih enot. Skratka ves razvoj nas sili v to, da Partizana čim bolj približamo terenu. To nalogo bodo v bodoče mnogo uspešneje lahko vršile občinske zveze kot operativni organi, okrajna zveza pa bi v bodoče reševala le instruktorska vzgojna vprašanja. V komunah bo Partizan šele dobil svoj pravi družbeni pomen, tu bo lahko razvijal vse pestre oblike in drobno delo, ki daje tej aktivnosti pravi ton.

Organizacijsko-propagandna komisija je izdelala pravilnik za občinske zveze Partizana, v določenih občinah je pripravila ustanovne skupščine teh organov, ustanovila s pomočjo krajevnih organizacij novi društvi v Zabukovci in Štorah, organizirala občinske seminarje, okrajni prednjaški 16-dnevni tečaj v gozdni šoli pri Mozirju, ki ga je obiskovalo 45 mladincev in mladink.

Plenum je obravnaval tudi bližnji zvezni zlet Partizana, ki bo leta 1959 v Beogradu in katerega bi se naj udeležili tudi pripadniki iz celjskega okraja. Člani plenuma so bili mnenja, da prireditev takšnega obsega terja prevelika finančna sredstva. Društva na terenu danes njmajo sredstev za najnujnejše potrebe, za redno delo in vsekakor ne morejo prevzeti nase bremena, ki bi nastala z udeležbo na tej prireditvi. Samo slavnostni kroj stane okrog 18.000 din po osebi, kje so sedaj še stroški za prevoz prehrano, prijavnino in podobno. Teze za kongres postavljajo zahtevo po množičnosti in vsestranosti vadbe kar najširšega kroga državljanov. Ali takšen zlet ne negira zdravih načel naše telesne kulture? Ali so nam res potrebne paradne uniforme in paradni zlet, ki terjajo milijonska sredstva? Ob sedanjem stanju naše telesne kulture je treba najprej skrbeti za solidno in sistematično delo v osnovnih organizacijah, preko pestrih oblik vadbe, zabavnih prireditev, izletov, tekmovanj itd. dvigniti nivo te kulture na višjo raven in šele po takšnem delu in pripravah bi bil utemeljen zlet v zveznem merilu. Zato je plenum sklenil, da ne prevzema nobenih obveznosti do te prereditve, ker namerava vsa razpoložljiva sredstva v prihodnjem letu izrabiti za vzgojo novega prednjaškega kadra.

Plenum je nadalje sprejel sklep, da se naj nogomet, kjer se je razvil v društvih Partizan kot izrazit tekmovalni šport, ki terja s vključevanjem v ligaški sistem izdatna družbena sredstva, izloči iz Partizana in najde lastno organizacijsko obliko.

Šport v kratkem

Prvenstvena tekma v hokeju na travi med Celjem in Mariborom se je po slabi igri obeh moštev končala z 1:1.

Košarkarski center Celja je v nedeljo organiziral uspešen turnir v košarki, ki so se ga udeležili igralci iz šol, partizanskih in športnih društev. V finalu so gimnazijci premagali KK Celje in s tem osvojili 1. mesto.

Okrajno šolsko prvenstvo v odbojki so pri mladincih osvojili učiteljiščniki, pri mladinkah pa ESS.

Ves teden se že vršijo zanimiva športna tekmovanja med delovnimi kolektivi. To so »I. delavske športne igre«, ki so kar na področju celjske občine zbrale preko 100 ekip z nad 500 športniki-delavci in nameščenci. Prireditve so v počastitev kongresa telesne kulture.

Atleti Kladivarja še kar nastopajo na prostem. Lešek, Vučer, Zupančič in Lorger so postavili nov slovenski rekord v štafeti 4×200 m, atletinje Belaj, Gašparut in Slamnik pa državnega na 3×800 m.

V prihodnjih dneh bo v celjskem okraju vrsta predavanj pod geslom »Šport v besedi in sliki«. Vrhunski celjski športniki bodo pripovedovali mladini o koristih in lepotah športnega udejstvovanja in tekmovanja, vmes pa bodo zavrteli tudi športne filme. Poleg Žalca bo ekipa obiskala Šoštanj, Velenje, Štore, Laško, Slov. Konjice, Vojnik in Rogaško Slatino. V Celju bodo športniki nastopali po šolah, v ponedeljek 3. novembra pa bo ob 18. uri v bivšem kinu Dom centralna prireditev za Celjane. Nastopali bodo poleg Lorgerja še znani alpinist Debeljak Ciril, mojster v streljanju s pištolo Mirko Mejavšek, vrhunski smučarski tekmovalec Četina Janko in drugi.

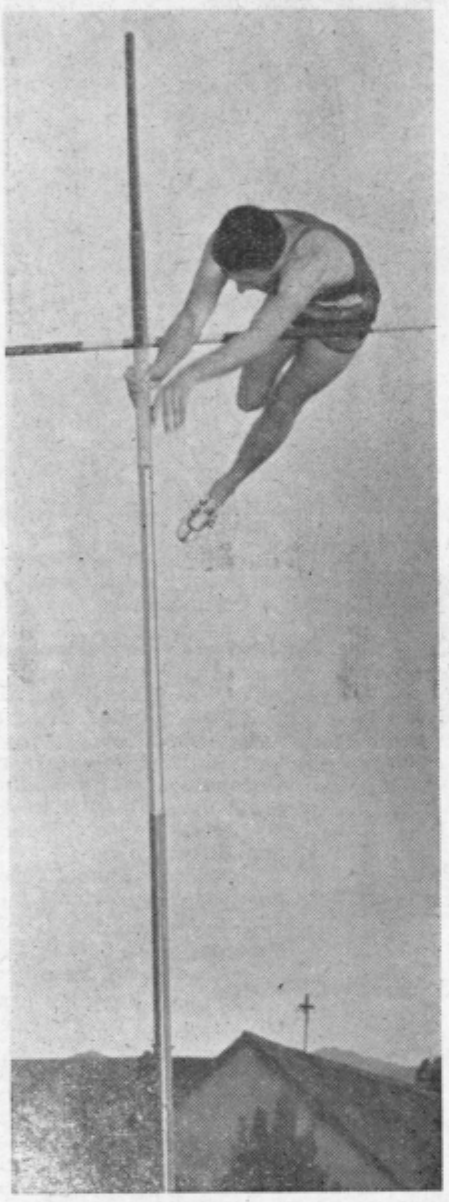

Lešek Roman: vedno višje...

Nogomet

Z RUDARJEM ŠE NI ODLOČEN BOJ

Kladivar je v nedeljo nastopil v Ljubljani proti trboveljskemu Rudarju, ki dva meseca ne sme igrati nogometnih tekem na domačem terenu. Srečanje je po enakovredni igri odločil Rudar v svojo krist z golom, ki je padel iz čiste offside pozicije. Kladivar se je pritožil in vse kaže, da bo zaradi napake stranskega sodnika Golija tekma ponovljena.

V podzvezni ligi je v tem kolu le Olimp pobral dragoceni točki na domačih tleh proti Proletarcu z 2:0, ostali udeleženci iz celjskega okraja pa so se morali zadovoljiti z neodločenimi izidi. Konjičani in Rogatčani pa so se vrnili iz Hrastnika in Brežic praznih rok. Kovinar je v Štorah dosegel le 4:4 z Rudarjem iz Hrastnika, Šoštanjčani pa so doma s Celjani delili točke z 2:2, Velenjčani pa so v Kisovcu Svobodi odvzeli z 2:2 dragoceno točko.

NEDELJSKI ŠPORTNI PROGRAM

V Celju: Skalna klet ob 10.30 —CELJE : KOVINAR

Glazija ob 14.30 — KLADIVAR : LJUBLJANA

V Velenju ob 14.30 — RUDAR : PROLETAREC

V Slov. Konjicah ob 14.30 — SL. KONJICE : ŠOŠTANJ

V Rogatcu ob 14.30 — BRATSTVO (Rogatec) : OLIMP

PARAGIN

je najnovejše sredstvo proti bolečinam in vnetnim procesom pod protezami v ustih. Nudijo lekarne in drogarije.

CELJSKI TEDNIK — IZDAJA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 16 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 603-11-606-1/3-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN POLLETNA 250 DIN, ČETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISKA CELJSKA TISKARNA V CELJU

Zveza ženskih društev okraja Celje predlaga...

Na nedavnem zborovanju Zveze ženskih društev za okraj Celje smo iz referata tov. **Helene Borovšak** slišali, da je Zveza v dveh letih svojega obstoja razvila široko dejavnost in opravila pomembno delo med ženami v celjskem okraju. Okrajni odbor ZŽD je v tem obdobju organiziral vrsto uspešnih posvetovanj o problemih, ki zadevajo družino (družbena prehrana, mlečne in šolske kuhinje, vprašanje proizvodnje in predelave živil, stanovanjske skupnosti, zdravstvena zaščita žene itd.).

Področje zdravstvene preventive žena pri nas doslej ni bilo zadostno obdelano. Da bi se ta preventivna dejavnost bolj razširila, je potrebna široka akcija vseh zainteresiranih organov in ustanov. Zveza ŽD zato predlaga, da bi se pri Svetu za zdravstvo ustanovila komisija, v kateri bi bili zastopani zdravstveni delavci, socialni delavci, prosveta, Zavod za socialno zavarovanje, Zveza ženskih društev in še nekateri. Take komisije naj bi se ustanovile pri vseh ambulantah in njihova prvenstvena naloga bi bila razpresti široko akcijo med ženami po vprašanju preventivne dejavnosti. Našim ženam je treba pomagati, da si regulirajo rojstvo otroka takrat, ko bodo za to izpolnjeni vsi pogoji, da bo mati lahko otroka pravilno vzgajala in vzredila. (Patronažna sestra in babica bi lahko na terenu opravili hvaležno nalogo s propagando kontracepcijskih sredstev). S tem v zvezi predlaga zveza ŽD, da bi socialno zavarovanje prispevalo nekaj iz preventivnega sklada, da se nabava teh sredstev poceni. (To je storil tudi že Zavod za soc. zavarovanje v Mariboru).

Nadalje predlaga Zveza, naj bi se dopolnila komisija za odpravo plodu pri ginekološkem oddelku s socialno delavko in naj bi se v bodoče bolj kot doslej upoštevala socialna indikacija.

Zveza se nujno zavzema tudi za poglobljeno družbeno-moralno in spolno vzgojo mladine in predlaga, naj bo to del šolskega programa na vseh šolah. V višjih razredih gimnazije in vseh srednjih šolah pa bi bilo nujno organizirati informativna predavanja, kjer naj bi bil poudarek na družbeno moralni in spolni vzgoji. Nikakor ne smemo vzgojno zanemariti tudi tiste mladine, ki zapušča šole — to skrb naj prevzame Društvo prijateljev mladine. Prav bi bilo, da bi se pri Svetu za šolstvo ali pa pri referatu za zdravstveno prosveto formirala komisija, v kateri bi sodelovali pedagog, zdravnik-ginekolog, psihiater, psiholog in socialni delavec. Svoje delo naj bi komisija razširila na vsa področja, kjer se nahaja mladina.

Zveza ženskih društev nadalje predlaga sindikalnim organizacijam, naj posvetijo več pozornosti mlajšim delavcem in delavkam v svojih tovarnah. Na vzgojo tovarniške mladine sploh radi pozabljamo in navadno gledamo samo na proizvodne uspehe. Vendar je ta mladina, bolj kot katerakoli potrebna, da jo z vso odgovornostjo vzgajamo v etiketi, srčni kulturi in medsebojnih odnosih med spoloma.

Tudi za mladince predvojaške vzgoje bi bilo prav, da bi se v zdravstveno-vzgojne programe vnesla tudi spolna vzgoja.

Za delo med ženami na vasi so doslej poleg socialistične zveze dosti napravile tudi sekcije žena-zadružnic pri KZ. Pred našimi zadružnicami stoji vrsta novih, odgovornih nalog, zato priporoča ZŽD da pri volitvah v zadružne svete vsi politični forumi delajo v tej smeri, da pride v zadružne svete čim več žena.

Zaradi nove uredbe, ki pravi, da je lahko zadružnik, odnosno zadružnica le ona, ki se bavi s kmetijsko proizvodnjo, bo nekaj aktivnih žena izpadlo iz sekcij zadružnic. Nujno bo zato, da SZDL vključi te žene v druge družbene in društvene organe. Ponekod so se občinski odbori SZDL že odločili, da formirajo občinski aktiv žena (Šentjur, Žalec). Zveza ženskih društev navdušeno pozdravlja take odločitve in priporoča, da bi se v vseh občinah formiral tak organ, ki bi se posvetil delu med ženami in temeljito proučeval vsakovrstne probleme, ki zadevajo družino.

Ko je Zveza ženskih društev v tem in preteklem letu imela vrsto razgovorov z delavkami po tovarnah, je naletela na vrsto nerešenih problemov. Marsikje se komisija za delo med ženami pri sindikalni podružnici sestane komaj enkrat letno (za proslavo 8. marca ali morda še za praznovanje Novoletne jelke). Zveza zato naproša Okrajni sindikalni svet in ostale sindikalne funkcionarje, da vzamejo zadevo bolj resno in z večjo odgovornostjo in bolj smotrno rešujejo probleme naših žena-delavk. Tudi nekatera vodstva podjetij bi morala imeti več posluha za take probleme. Prav bi bilo, da bi delavski sveti vsaj enkrat na leto pregledali dejansko stanje svojih delavk in ne samo razpravljali in obljubljali, temveč tudi dejansko reševali pereče probleme, ki bi se z dobro voljo vsekakor dali rešiti. Seveda tovarne vseh problemov zaposlenih delavk tudi ne bodo mogle rešiti in je zato formiranje stanovanjskih skupnosti toliko bolj potrebno, da se v tem okviru dopolni skrb za zaposleno ženo in njeno družino.

OGLAS V ČASOPISU je najboljša reklama

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA PRI LESNEM PODJETJU, CELJE
Lava 7, razpisuje naslednje delovno mesto za:

Blagajničarko in pomoč v komerciali.

Pogoji: Popolna ekonomska srednja šola in ustrezna praksa.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Nastop službe takoj ali po dogovoru.

Kandidatke naj dostavijo lastnoročno pisano ponudbo.

objave in oglasi • objave in oglasi

Avtobusni promet Celje obvešča, da otvarja dne 3. XI. 1958 novo avtobusno progo Lesično—Kozje—Buče—Smarje—Celje po naslednjem voznem redu:

Lesično	odh. ob 5.00
Kozje	odh. ob 5.35
Buče	odh. ob 5.52
Podčetrtek	odh. ob 6.08
Smarje	odh. ob 6.50
Celje	prih. ob 7.40
Celje	odh. ob 14.00
Smarje	odh. ob 14.40
Podčetrtek	odh. ob 15.10
Buče	odh. ob 15.26
Kozje	odh. ob 15.45
Lesično	prih. ob 16.00

Vozi samo ob delavnikih.

Dne 1. XI. 1958 bodo obratovale vse avtobusne proge po normalnem delavniškem voznem redu. Tega dne ne bodo obratovale samo proge Celje—Ljubečna, Celje—Liboje—Zabukovca in Celje—Hrastnik.

Dne 31. X. popoldne ter 1. in 2. XI. bodo vozili ves dan avtobusi na mestno pokopališče in pokopališče na Golovcu.

Postajališče za avtobuse, ki bodo vozili na mestno pokopališče, bo na Zelenem travniku. Avtobusi, ki bodo vozili na pokopališče na Golovcu, pa bodo parkirali pred železniško postajo.

AMATERJI! V treh dneh vam razvijemo, kopiramo in povečamo. Foto »IDEAL«, Celje Cankarjeva 11.

ODVETNIK Vitodrag PUKL je odprl pisarno v Celju, Šlandrov trg 6/II.

OBVESTILO

Obveščamo prebivalce mesta Celja, da bo naše podjetje v času med 5. novembrom in 1. decembrom t. l. izvršilo javno deratizacijo (uničevanje miši in podgan) na ožjem področju mesta, vključujoč predele: Dečkova cesta, Mariborska cesta do Bežigrajske ceste, Breg in Otok.

Poleg ulic in trgov bomo razkuževali tudi stavbe Uprave stanovanjskih zgradb. Zaradi učinkovitosti akcije priporočamo zasebnim lastnikom zgradb, ki jih sami upravljajo, kakor tudi vsem lastnikom lokalov, trgovin, delavnic in gostišč ter industrijskim obratom, da naročijo pri ekipi za razkuževanje, ki jih bo obiskala, ali predhodno v upravni pisarni podjetja deratizacijo njihovih prostorov.

Opozarjamo vse lastnike domačih živali, da pazijo na njih, da ne bi prišlo do zastrupitve.

Javne naprave, Celje, Zidanškova 18

PRODAJA ZARUBLJENIH PREDMETOV

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Celju razpisuje na podlagi pooblastila Okrajnega ljudskega odbora v Celju javno prodajo zarubljenih predmetov na dan 3. 11. 1958. V primeru, da ne bi bilo za prvo prodajo kupcev, bo druga prodaja dne 11. 11. 1958 ob istem času, in sicer:

1. Ob 8. uri pri ŽELEZNIKAR Marjanu, Celje, Breg 5, pri katerem se bodo prodajali ti-le predmeti:

1. pianino	100.000
2. 1 radioaparat	15.000
3. 1 sesalec za prah	20.000
4. 2 otroška kolesa	35.000

2. Ob 10.30 pri NOVAK Jakobu, mizarju, Celje, Ipavčeva 3, pri katerem se bodo prodajali predmeti:

1. 1 stroj za hoblanje, cenilna vrednost 80.000 dinarjev.

Interesente opozarjamo na izredno priliko nakupa gori navedenih predmetov in jih vabimo k udeležbi prodaje.

KOVINARJI POZOR!

Izšel je ponatis »Izpitnega programa za nekatere poklice kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev kovinske stroke«. Vse interesente, posebno uprave podjetij in sindikalne podružnice obveščamo, da lahko nabavijo ta program pri Ljudski univerzi, Ljubljana, Cankarjeva 5/III.

PREVZAMEM honorarno knjigovodstvo v popoldanskem času. Naslov v upravi lista.

INSTRUIRAM nižješolce. Naslov v upravi lista.

KUHINJSKO KREDENCO, dobro ohranjeno, prodam. Kusterle, Celjska tiskarna.

PRODAM ugodno suhe hrastove deske in poltovorni avto (3 kolesa), znamke »Tempo« (Cena 200.000 din). Celje, Ostrožno 24.

PRODAM nujno zaradi bolezni (za gotovino) posestvo z vsem pridelkom, sadjem in velikim gozdom. Vse na sončni legi eno in pol ure iz Laškega. Prevzem posestva je možen takoj. Cena ugodna (700.000 din). Zagorčnik Neža, Reka 17, p. Laško.

PRODAM ugodno koruzo v storžu. Naslov v upravi lista.

PRODAM nov šivalni stroj. Naslov v upravi lista.

PRODAM »Singer«, šivalni stroj. Celje, Stanetova 13-1, Vrusnik.

PRODAM nemško ovčarko in volčjaka (oba stara 3 mesece). Naslov v upravi lista.

PRODAM motorček za kolo »Dongo«. Vzamem v račun tudi večje šestilo. Poharc, Ljubljanska 36.

AVTO poltovorni večje prostornine prodam ali dam v najem z ali brez šoferja. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Brezhibno«.

PRODAM ugodno stavbno parcelo in barako ob glavni cesti v Šempetru v Savinjski dolini. Naslov v upravi lista.

PRODAM pohištvo mehak les v zelo dobrem stanju. Ogled dnevno od 14. ure dalje. Naslov v upravi lista.

PRODAM poceni bakreni kotel za žganjekuho, 40 litrov s pečjo in kadjo. Prodam tudi jabolka kosmač (ledrerce) po 18 din za kg. Naslov v upravi lista.

NA STANOVANJE in hrano sprejmem poštenega delavca ali nameščenca. Naslov v upravi lista.

OBIŠČITE razstavo slik likovne sekcije »France Prešeren« v Celju, v mali dvorani kina »Union«. Otvoritev 4. XI. ob 14. uri. Odprta bo dnevno od pol 9 do 18, od 4. XI. do vključno 13. XI. 1958.

KDOR MI posodi 200.000 din za dobo enega leta, mu zastavim posestvo. Dam visoke obresti v denarju in nudim za obresti les. Ponudbe na upravo lista pod »Garancija«.

radio 202m

NEDELJA, 2. novembra

6.00 do 23.00 Prenos sporeda RL

PONEDELJEK, 3. novembra

17,00 Celjska kronika
17,10 V plesnem ritmu
17,20 Sportni tednik
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

TOREK, 4. novembra

17,00 Celjska kronika
17,10 Igra ansambel »C-3« poje Nada Pretnarjeva
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

SREDA, 5. novembra

17,00 Celjska kronika
17,15 Operetna glasba
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

ČETRTEK, 6. novembra

17,00 Celjska kronika
17,10 Igra kvintet Franja Bergerja
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

PETEK, 7. novembra

17,00 Celjska kronika
17,10 Pojo »Savinjčani« pod vodstvom M. Kozmusa
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

SOBOTA, 8. novembra

17,00 Celjska kronika
17,10 Za prijeten konec tedna
17,30 Želeli ste — poslušajte!
17,45 Zabavna glasba, vmes objave

kino • kino • kino • kino

KINO UNION, CELJE
Od 30. 10. do 3. 11., »Vrnil se bom v Kandaro«
Od 4. do 7. 11., »4 km na uro«, jugoslovanski film

KINO METROPOL, CELJE
Od 1. do 4. 11., »Abdučah Veliki«, angleški barvni film, komedija
Od 5. do 8. 11., »Mala lažnjivka«, mladinski film
Dne 2. 11., kino Union, matineja, »Dolina maščevanja«, ameriški barvni film

Trgovsko podjetje na debelo **Steklo**
LJUBLJANA, TITOVA 18

Uprava: Titova 18
Skladišče: Titova 33
Skladišče: Celje, Stanetova 23
Tekoči račun: 600-704-1-482
Telefon št.: 21-876, 20-478
Telefon v Celju št.: 24-92
Brzojavni naslov: Steklo

VSA TRGOVSKA PODJETJA, GRADBENE SERVISE IN OSTALE KORISTNIKE OBVEŠČAMO, DA SMO ODPRLI V CELJU, STANETOVA UL. 23, USTREZNO SKLADIŠČE ODPREME BLAGA NA VELIKO: OKENSKO STEKLO, VOTLO STEKLO, EMBALAŽNO STEKLO, PORCELAN DOMAČE PROIZVODNJE IN IZ UVOZA, KERAMIČNI PROIZVODI IN KERAMIČNE PLOŠČICE DOMAČE PROIZVODNJE.

Od asirskega klinopisa do najnovejše »Pravde«

NA RAZPOLAGO NEWYORŠKI „Public library"

Na vogalu Pete avenije v New Yorku stoji med zelenimi drevesi poslopje javne knjižnice, ki je gotovo največja tovrstna ustanova na svetu. Pravijo, da je »Public library« hkrati tudi ogledalo New Yorka, kajti v ogromnih čitalnicah najdete med bralci črnce, rumenopolte Azijce, oturbanjene Vzhodnjake, bradate znanstvenike, gospodinje, mornarje, otroke — skratka slika newyorškega življenja v malem.

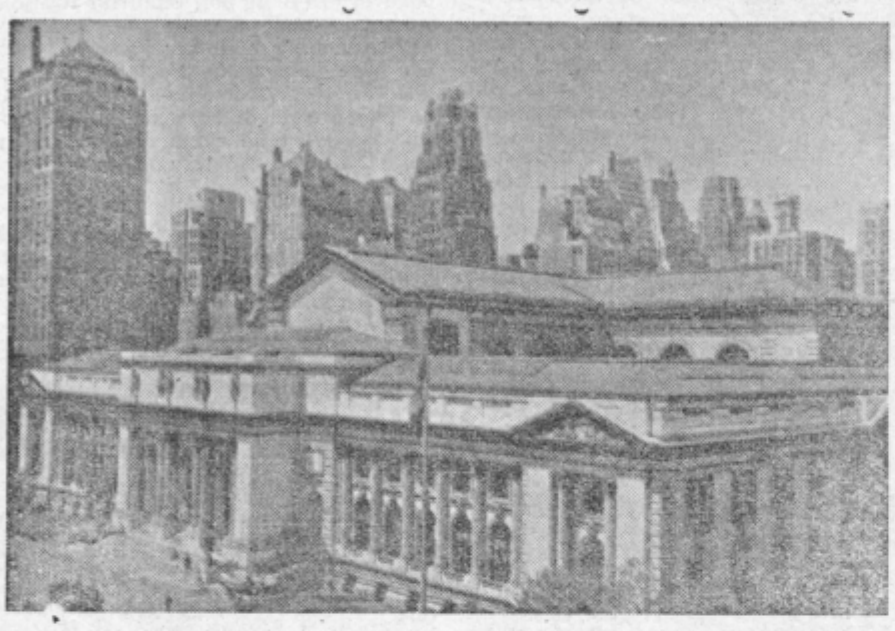

»Public libray« — Javna knjižnica v New Yorku je bila zgrajena pred sto leti. Takrat gotovo še niso sanjali o tem, da jo bodo prerasli nebotičniki.

Ta knjižnica nima samo največjega števila knjig, temveč ima tudi največjo zbirko redkosti. Zato vam tu postrežejo vsaki želji. Če želite videti plošče popisane v več tisočletnem asirskem klinopisu, če hočete prijeti v roko prve izvode Dantejeve »Božanske komedije« ali pa če želite prelistati zadnjo številko moskovske »Pravde«, vam bo gotovo ustreženo.

Na policah, ki skupaj merijo v dolžino 130 kilometrov, se nahaja praktično vse kar na svetu vrednega izide in to z vseh področij znanosti, kulture, umetnosti, politike itd. Uslužbenci skladišča pošiljajo po tekočih trakovih zaželene knjige v čitalno dvorano. Okoli dva in pol milijona knjig je na razpolago za posojanje izven poslopja. Ostale knjige ne smejo biti posojene navzven — edina izjema je Organizacija združenih narodov, kamor te knjige v zavarovanem avtomobilu vozijo na sedež organizacije in od tam spet nazaj. V dvorani katalogov se nehaja čez devet milijonov kartonov v takem redu in po takem principu, da je skoraj nemogoče, da bi nečesa ne našli. Strankam, ki ne plačajo vstopnine, je na razpolago 170 visokokvalificiranih uslužbencev, ki skupaj obvladajo 33 jezikov. Z uslugami te knjižnice se koristijo tako vojaške ustanove, policija, znanstveniki, pisatelji, kot tudi čisto preprosti ljudje. V knjižnico pride dnevno po trideset vreč pošte in po 1500 telefonskih vprašanj. Na vse odgovorijo promptno in mnogim prosilcem pošljejo celo na mikrofilme posnete fragmente iz originalov.

V knjižnici je posebna dvorana, kjer bralca spremlja vljudni stražar in za njim se vrata avtomatično zaprejo. Če si tu zaželite prvo izdajo Shakespearjevih odrskih del in pričakujete seveda samo kak star faksimilni tisk, boste prijetno presenečeni. Roke se vam bodo zatresle, ko boste držali v rokah dragocen original iz leta 1623.

Knjižnica beleži tudi nenavadne obiske in želje. Nekega dne se je v poslopju znašel deček z ogromno kačo okoli ramen in iskal nasvetov, kako jo naj hrani. Postrežen je bil ravno tako kot leksikograf Elieser ben Jehuda, ki je tu tri leta ustvarjal svojih enaindvajset zvezkov hebrejskega slovarja.

Knjižnica je bila ustanovljena pred več kot sto leti z namenom, da nudi poduk in nasvet revnim in bogatim, ki naj imajo enako svoboden pristop. Danes pa ta knjižnica pravzaprav služi vsemu svetu in je verjetno med najbolj popolnimi, kajti čez ponosno poslopje na vogalu Pete avenije ni divjala še nobena vojna vihra, ki je v stari, kulturni Evropi premnogokrat uničila taka skladišča človekovega uma in znanja.

Cvetke med napisi

— Za tukaj napravljene ženitbene ponudbe ne prevzemamo nobene odgovornosti — Direkcija — Tako piše na vhodnih vratih v nekem izredno romantičnem parku...

Na vratih v nekem ameriškem ministrstvu piše: »4522«; Zvezni oddelek za gradnje; območje št. 3, sekcija za javne zgradbe; oddelek za gradnjo; hišni ekonomat; skladišče...

In kaj je za vrati s tem dolgim naslovom?

...Omara za metle...

Atmosferske novice

Živimo v času, ko začenja biti ves neskončni prostor okoli naše zemlje izvor vsakodnevnih vesti. In vendar je poteklo komaj nekaj stoletij od takrat, ko je »stari svet« ves željan prebiral sporočila raziskovalcev našega planeta, pa naj je to bil Marko Polo ali pa kapetan Cook. Časnikarstvu se odpira nova rubrika »širom po vesolju«.

MESEC — »PISMONOŠA« BREZ PLAČE...

Pred kratkim je naš naravni trabant — mesec opravil svojo prvo poštarsko nalogo brez delovne pogodbe in brez plačila.

Inženir Peter Lengrue je v radio-observatoriju v Bonnu (Nemčija) dve uri sprejemal radijske signale, ki so prihajali naravnost v Meseca. Na Mesec pa jih je pošiljal njegov kolega Bauer iz New Jerseya. Bonska sprejemna antena je dobivala radijske signale od posrednika Meseca vsakih pet sekund. Po dveh urah je bil ta nenavaden pogovor pre-

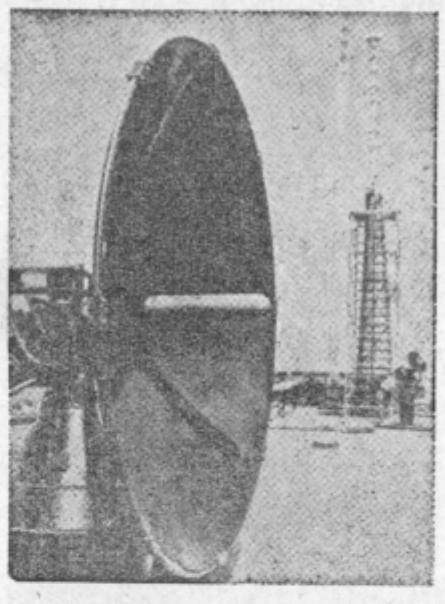

trgan zaradi nenadne vremenske spremembe — zaradi močnega elektromagnetskega neurja v atmosferi.

LAJKO JE UGONOBILA SONČNA RADIACIJA...

Predsednik sovjetske akademije znanosti profesor Nesmejanov je sporočil, da je Lajka — prva potnica v vsemirju, poginila sedem dni po izstrelitvi drugega satelita zaradi nevzdržne vročine sončnih žarkov, ki so prodirali v njeno kabino. S tem je profesor Nesmejanov preklical dosedanje trditve, da je Lajki brezbolno kemično sredstvo pretrgalo nit življenja, ko ji je zmanjkalo hrane.

VSEMIRSKA KUHINJA JE PRIPRAVLJENA...

Širijo se vesti, da tako Amerikanci kot Rusi vneto delajo pri gradnji vsemirskih ladij. No, točnega o tem še ni nič znano. Znano pa je, da so pripravili za bodoče »astronavte« jedilnik. Izdelali ga niso najboljši kuharji, temveč najboljši znanstveniki. V menu spadajo šunka, perutnina, biftek itd. Vse bo v pločevinastih tubah kot zobna pasta. Del vode bodo pridobivali baje iz znoja samih potnikov. Močno se bodo izognili tistim hranilnim snovem, ki povzročajo želodčne pline, ki bi imeli lahko v višinah katastrofalni vpliv na sistem zračnega pritiska.

No, pojedine v vsemirskih ladjah ravno ne bodo kaj prida...

V neki pisarni visi takle napis: — Če sploh ne gre drugače in če si ne znate več pomagati, poizkusite enkrat nekaj narediti, tako kot je zahteval vaš šef.

7 PIRATI v Tasmanskem morju

CHARLES ANSON

Vstopil je kanak in prinesel pleteno steklenico z dvema kozarcema. Pijačo je molče postavil na mizo in tiho odšel.

Molcke je spet sedel, natočil in dvignil kozarec.

Želim vam obilo uspeha,« je rekel Gilbertu in se nasmehnil. Z njegovega obraza je izginila zloba, postal je spet smešni, togi Nemec, kakršnega je Gilbert spoznal na slavnostni večerji.

»Hvala«, je rekel detektiv, ki si je na tihem oddahnil. »Ali mi zdaj, ko poznava svoje karte, zaupate majhno skrivnost?«

»Svoje karte poznava, to ste dobro povedali. Vprašanje je le, če poznam jaz vaše in vi moje.«

»Ničesar ni več, kar bi vam moral prikrivati. In če mi zdaj še poveste, kaj vas je nagnilo, da ste me oropali moje skrivnosti, potem menda tudi vi ne boste imeli ničesar več, kar bi moral skrivati pred mano.«

»To je kaj preprosto. K temu me je pripravila vaša laž. Laži kratko in malo ne morem trpeti, če je rojena iz gole bahavosti.«

»Moja vsekakor ni. Toda tole se mi zdi najimenitnejše vino, kar sem ga kdaj pil.«

»Spet ste se zlagali. Na slavnostni večerji so stregli s pristnim burgundcem.«

Gilbert se je zasmejal.

Navsezadnje mi postajate še všeč, vražji lovec na laži,« je rekel in izpraznil tretji kozarec.

Ko sta izpraznila steklenico, je prinesel kanak novo. Gilbertu je zlezlo vino v glavo, ker še ni bil danes ničesar zaužil. Molcke se mu je zdel povsem trezen.

»Zdaj mi pa povejte,« je rekel Nemec nenadoma, »čemu nosite pri sebi pištolo.«

»Zaradi varnosti,« je rekel Gilbert prostodušno in srknil iz kozarca. »Zakaj neki, če ne zaradi varnosti.«

Okrog štirih popoldne se je Gilbert poslovil od Molckeja, ki ga je z izrazi prisrčnega prijateljstva pospremil na pomol.

»Tale tič ni od muh,« je pomislil, ko mu je Molckejeva hiša izginila iz oči. Sonce se je že nagibalo, skalne stene otoka so se obarvale s temnim okrom; pred njimi sta zaprhutali dve ptici, ki ju je splašil ropot motorja. »Ali vendarle — če me vse ne vara, je mačka v vreči. Paziti moram, da me ne oprasne, preden jo zadrgnem in zašijem.«

Molcke je počakal, dokler motorni čoln z Gilbertom ni izginil za bližnjimi čermi. Potem se je odpravil nazaj proti svoji hiši. V sobi ga je čakalo troje mož. Sedeli so za mizo, prigrizovali prepečenec in pili vino.

»Kaj vraga iščete tod!« jih je nahrulil trgovec s kopro, komaj je prestopil prag. »Kolikokrat naj še povem, da izpostavljate...«

»Schon gut,« ga je prekinil eden izmed njih. Imel je pepelnatosivo brado in svetlomodre oči, ki so se ostro odražale od zagorelega obraza. Njegovo čokato telo je lagodno ležalo v naslanjaču. »Pustite te večne pridige, Herr Kaufmann! Kako je bilo

»Predvsem me ne zbadajte s trgovcem, kapitan. Dobro veste, da tega ne prenesem. Želim, da mi izkazujete enako spoštovanje, kakor ga izkazujem jaz vam,« je jezno odgovoril Molcke.

»Schiess den Wind, zum Teufel, nikar se ne razburjajte za prazen nič. Dolgčas mi je, vidite, hotel sem se malo pošaliti, vi pa kar spoštovanje. ne prenesem, želim. Pošljite k vragu spoštovanje in te vaše poškrobljene manire! — Čemu ga niste...? Z roko je napravil nedvoumno kretnjo, kakor da bi nevidnemu mačku zavil vrat.

»Ni bilo treba« je rekel Molcke mirno. »Zdi se mi, da nam ni nevaren. On lovi drugačno divjačino.«

»Kakšno?« so vprašali vsi trije hkrati.

»Posebne vrste. Bogato ženo.«

»Pa ste mu verjeli kar na besedo?« je vprašal drugi, vitek mladenič s kljukastim nosom in plavimi lasmi.

Molcke ga je pogledal, kakor pogleda učitelj prvošolčka, ki je na izpitu zinil neumnost. »Nikakor ne, prijateljček, ne kar na besedo. Na tej zemlji živijo tudi ljudje, ki jim vidiš v dušo, kakor na primer ti in pa tale Anglež... Takšni ljudje se imenujejo naivni, njih največja krepost pa je prostodušnost. Naj imajo še toliko soli, svojih misli in namenov kljub temu ne znajo prikrivati. Gilbert je naivnež avanturistične sorte, dvomim, če bo uspel...«

»Reden sie kein Käse,« ga je s trdim glasom prekinil tretji, visok, koščen moški s surovim obrazom. »Kadar pričnete s svojimi filozofskimi predavanji, me obide domotožje. Povejte kratko in jasno, kaj je s tem človekom, pa amen.«

»Gilbert se izdaja za badenskega princa z namenom, da ujame na limance eno izmed Wrightovih hčera in z njo seveda čedno vsoto denarja. To je dokaj stvaren motiv, razen tega se njegove besede ujemajo s Charlesovim poročilom. Če se še spominjate, nam je Charles pred dnevi povedal, da ga je princ najel za posrednika med njim in Miss Alice.«

»Okusa ravno nima slabega, tale kalin,« je rekel čokati moški s pepelnato brado, ki so mu pravili kapitan. »Oni dan sem čepel dve uri v skalah in jo gledal skozi daljnogled, ko je ležala v pesku pri laguni. Vrag me vzemi, če me ni imelo, da bi se ji šel predstavit.«

»Pustite te šale, Kapitan,« je rekel tisti s surovim obrazom. »Če pomislim na ženske, bi jo najraje pri priči odkuril.«

»Kam?« je porogljivo vprašal kapitan.

»K sto hudičem, če vam je prav. Vsekakor nekam, kjer bi se mi ne bilo treba skrivati v mlaki, kakor žaba.«

»Tej mlaki ste dolžni veliko hvale,« je rekel kapitan. »Materi naravi lahko napišete odo, ker je izvrtala tako imenitno luknjo dragi moj. Da nismo našli gospoda Molckeja, ki nam jo je pokazal — in pokazal nam jo je lahko le zato, ker jo je priroda izvrtala — bi mi vsi skupaj otepali žgance v ujetniškem taborišču.«

»To že, vendar se mi zdi, da je tudi vam teh osemdeset dni do grla.«

»Potrpite,« je rekel Molcke. »Če bo šlo vse po sreči, boste dobili za ta dolgčas temeljito povračilo.«

»To je vse, česar si še želim — denarja, krepke ženske in zabave.«

»Zdaj pa k stvari,« je rekel kapitan. »Gilbert se vam torej ne zdi sumljiv?«

»Ne. Zdi se mi sicer brihten, policist pa gotovo ni. Policista spoznaš že po vedenju in po prvih nekaj besedah.«

»Odveč vseeno ne bo, če mu obesimo koga na pete.«

»Lahko mu ga obesimo, vendar se mi ne zdi vredno truda. Če bi bil vohljač, bi poprej temeljito preštudiral rodovnike badenskih knezov, ker bi vnaprej računal z mano. Nemško sicer izvrstno obvlada, toda, pravim vam, policist bi vedel na pamet vso zgodovino Badena, ta pa še pojma ni imel o nji. Gilbert je povprečen goljuf, to je vse.«

»Če je tako, naj ga spremlja sreča« je rekel mladenič. »Povprečni goljufi so mi nekako simpatični... dosti bolj, kot nadpovprečni lopovi.«

»Nemara kam meriš, dečko?« je rekel moški s surovim obrazom. »Varuj svojo kožo!«

»Nikamor ne merim,« je rekel mladenič ravnodušno. »Že dolgo ne merim nikamor več. Poprej ste rekli, da si želite denarja. Jaz pa si želim miru. Hišo s široko teraso, angleško travo in velik sadovnjak...«

»In tako dalje,« je rekel kapitan. »Vi, doktor, pa imate zasledovalno manijo. Vedno se vam zdi, da nekdo nekam meri, se pravi v vas. Pustite to.«

»Bolje bo, če odidete,« je svetoval Molcke, »še predno se moji kanaki vrnejo.«

»Nu, pa gremo. Zvečer pridite kaj k nam. Ne pozabite prinesti nekaj steklenic vina,« je rekel kapitan.

»In kakšno debelo zamorko,« se je zakrohotal moški s surovim obrazom.

»Vrag vzemi vaše bedaste šale,« je rekel Molcke.

Spremil jih je do praga in gledal za njimi, ko so se vzpenjali navkreber po kozji stezici.

Gilbert si je bil docela v svesti, da ne sme izgubiti niti trenutka. Njegova domneva je bila pravilna: med Charlesom in Molckejem je obstajala zveza, o tem zdaj ni bilo nobenega dvoma več, sicer bi mu Nemec ne nasedel kar tja v dan, ko mu je natvezel tisto laž o poroki. Charles je Molckeju gotovo natanko poročal o pogovoru, ki sta ga imela tisto noč po slavnostni večerji. Če so

Molckeja zanimali vzroki, ki so pripeljali Gilberta na Flyntove otoke, potem ni bila v ozadju zgolj običajna radovednost, marveč strah in previdnost človeka z določenimi interesi. Zdaj lahko računa s stalnim zasledovanjem. Prav gotovo ga bodo skrbno opazovali in če bodo zaslutili, da je policist, ga bodo kratkomalo na pretkan način ubili.

Gilbert je zaklenil vrata svoje sobe in razgrnil zemljevid otokov po mizi.

Spomnil se je namreč možnosti, ki se je čudovito skladala z okoliščinami, v katerih je bil izvršen piratski napad. Če je namreč upošteval domnevo, da imajo pirati svoje oporišče na enem izmed obeh otokov, se je uganka o izginotju roparske ladje mahoma spremenila v čisto preprosto stvar. Pirati so se zlahka skrili še preden je policija zvedela za njih dejanje.

Na vzhodnem otoku je dosti manj verjetnosti, kot na zapadnem, ki je dosti manj obljuden in ima povrhu še vulkansko gorovje, kamor je dostop malone onemogočen.